

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 Din, pol leta 18 Din, četrta leta 8 Din. Izvea Jugoslavije 64 Din. Naročnina se pošlje na upravništvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — List se dopolnjuje do odpovedi. Naročnina se plačuje vnaprej. Tel. interurban 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštne proste. Čekovni račun poštne urada Ljubljana 10.603. Telefon interurban 113.

46. številka.

Maribor, dne 17. novembra 1927.

61. letnik.

Naš nadpastir,

škof dr. Andrej Karlin sedemdesetletnik.

Vsa obširna škofija lavantinska se te dni v radosti spominja, da je naš nadpastir škof dr. Andrej Karlin dočakal 70. leto pod posebnim varstvom božjim, ki mu omogočuje vršiti tako vzvišeno službo med nami. Teh, sedemdeset let, je bilo bogato življenje, bogato na delih, ki so Bogu všeč in predvsem zaradi tega se z nadpastirjem raduje tudi vse ljudstvo. Po njegovih delih in molitvah, po njegovem vodstvu in nadzorstvu rosi božji blagoslov na vso Slomškovo dedščino, katero čuva kot najzvestejši čuvár.

Njegov življenjepis.

Naš nadpastir je bil rojen dne 15. nov. 1857. kot sin kmetijske družine v Stari Loki na Kranjskem. Dobri in blagi njegovi stariši, ki so prvotno želeli, da bi ostal njihov sin Andrej na domu, so kljub temu, da sta bila že dva druga sinova v šolah, dali še tretjega. Velika skrb je to za kmetisko družino, imeti tri študente naenkrat! Pa Bog je blagoslovil njihovo skrb, uslišal njihove molitve, da sta dva sinova, med temi naš sedanji nadpastir dr. Andrej Karlin, postala duhovnika, eden pa je postal profesor. Kdo naj bi popisal veselje blagih starišev, ko so videli, kako je ljubi Bog vse njihovo delo tako blagoslovil.

Kakor vsakdo, tako je tudi naš nadpastir začel pri kaplanski službi, ki jo je vršil na štirih krajih. Toda previdnost božja ga je klicala na važnejša, odgovornejša mesta. Da se je za to usposobil, je bil 2 leti v Rimu, da je naredil doktorat. Kot gimnazijski katehet je nato deloval 8 let v Ljubljani, nakar je l. 1900 postal kanonik. Previdnost božja pa mu je spletala še odločnejšo krone, a krono, ki je poleg častitljivosti bila tudi — trnjeva. —

Škof — begunec.

Dne 6. februarja 1911 je naš nadpastir postal škof v Trstu. Trst, naše mesto tam ob sinji Adriji, je sprejel vladiko dr. Andreja Karlina z največjim veseljem in udanostjo. Toda delo je bilo izredno težavno in zaprek veliko. Nad tržaško škofijo pa je zadiral vojni vihar, ki je prinesel s seboj opustošenje, lakoto, draginjo in negotovost življenja.

Tudi na škofijsko palačo je v noči na 31. avgusta leta 1917 padla z višave bomba in jo močno poškodovala. Toda naš nadpastir ni klonil. Ni bil najemnik, ki bi zapustil svojo čredo, bil je dober pastir! Ko so te naše kraje zasedli Italijani, je bilo verjetno, da se bo začelo preganjanje. Začelo se je. Začelo tudi proti tržaškemu škofu, ker je bil — Slovenec in ni hotel zatajiti, da je sin slovenske matere! Zgodilo se je! 4. decembra 1919 je moral naš sedanji nadpastir zapustiti tržaško škofijo. Nekaj časa je bil za rektorja v zavodu sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano dokler ni koncem leta 1923 postal naš nadpastir.

Njegovo delo med nami.

Njegovo delo med nam je toliko in tako dragoceno, da ga ne moremo dovolj preceniti. On je spoznal, da hranimo zaklad, ki ga je treba dvigniti, da bo procvitala obširna lavantinska škofija. Zato je posvetil vso skrb dijaškemu in bogoslovnemu semenišču, ki jih je v kratkem času popolnoma preuredil. Slutil je pa tudi globoko željo vsega slovenskega ljudstva, pa jo je razkril, pa jo je razodel ljudstvu in Cerkvi, željo, da postane naš Slomšek — naš svetli pri Bogu! S tem je ravno naš nadpastir započel delo, ki bo sveta dedščina vsega slovenskega naroda, ki bo viden dar božji naši preprosti slovenski bogoudanosti. To delo pa spremlja vse, kar nevidni Slomškov duh goji in blagoslavlja. Procvit verskih organizacij, posebno bratovščine sv. Cirila in Metoda, ki je tudi dedščina po Slomšku, razvoj katoliških prosvetnih organizacij, ki delujejo po Slomškove mgeslu, vse to je skrb in veselje našega nadpastirja.

Bog nam ohrani nadpastirja!

Ko so se in se bodo še zdaj opravljale zahvalne molitve, da nam je dobri Bog poslal tega nadpastirja in ga ohrani do te častitljive starosti 70 let, bomo molili vsi in na Slomškovo priprošnjo naj nas ljubi Bog usliši:

Bog nam ohrani našega ljubljeneega nadpastirja g. dr. Andrej Karlina!

— — —

Mir smo utrdili!

Prvo načelo politike SLS je:

mir naj bo med državami!

Nočemo vojske in zoper napade se zavarujemo tako, da bo mir! To svoje načelo je SLS tudi vedno povdarjala in zastopala. Zdaj, ko je pa v vladi, moremo sporočiti slovenskemu narodu, da je to načelo tudi dejansko zmagalo, ker je sedanja vlada utrdila mir za dolgo dobo let.

Naša soseda Italija je že dolgo časa rovarila zoper našo državo. Ni ji bilo dosti, da je po prisiljeni pogodbi v Rapalu odtrgala skoro polovico Slovenije in jo spravila pod svojo oblast. Z novo pogodbo, katero je skovala v Netunu, je hotela odpreti vso mejo v Jugoslavijo svojim fašistom v gospodarskem, ob enem pa tudi v političnem oziru. Toda naša država teh pogojev ni sprejela. In tedaj se je začelo sovraštvo. Italija je sklenila proti nam zvezo z Albanijo, Grško, Bolgarsko, Madžarsko in je poizkušala celo z Avstrijo. S tem bi bil krog in krog nas obroč samih sovražnikov že narejen in Italija bi kar potegnila za vrstico, pa bi nas vse te države zadavile.

Pa ni šlo to tako gladko, kot si je Italija zamislila. Naš voditelj g. dr. Korošec je šel v Sofijo. In bolgarski ministrski predsednik Ljapčev ve, da hočemo imeti mir z brati Bolgari. Šel je na Madžarsko. Madžari vedo, da bi bilo slabo zanje, če bi se postavili na stališče Italije proti Jugoslaviji. Povedal pa je dr. Korošec v Ptuj in v Ljutomeru na velikem shodu: »Sklenili bomo mogočno zvezo s Francijo in potem bo — mir!«

Pogodba s Francosko nam zagotavlja mir!

V petek, dne 11. novembra, je prišel naš zunanji minister dr. Marinkovič v Pariz. Sprejeli so ga slovesno. Popoldne ob petih pa so na posebno svečan način podpisali pogodbo med Francosko in našo državo, da si bosta v vsem pomagali in da ne bosta pod nobenim pogojem prepustili kaliti mir na Balkanu. Ko so v drugih državah izvedeli, da se bo ta pogodba podpisala, so bili v nekaterih veseli, drugod zavidni, v Italiji pa naravnost besni. Italijansko časopisje bljuva žveplo in smrad zoper Jugoslavijo in Francijo, da hočeta — ne smejte se! — Italijo zadaviti! Če psu na rep stopiš, pač cvili!

Slovenija ne bo vojna poljana!

Italijan je hotel napraviti izpad ravno v Slovenijo, ker mu diši trboveljski rudnik in naše zeleno Pohorje, ker v Italiji ni premoga in ni lesa. Slovenija bi bila s tem najbolj hudo udarjena. Mislite si, kako bi bilo, ko bi naša po-

Štefan Lazar:

TITANA.

Roman.

Iz madžarsčine prevedel Fr. Kolenc.

(Dalje.)

Proti nebu je divje zaklepetal z zobmi, potem pa je postal nekako strahotno miren in je molil, ne z besedo, toda od besede glasneje:

— Vzeli so mi ljubico, ki ima bel obraz ko sneg. Vzeli so mi drago, ki ima oko ko pomanjšano vzhajajoče sonce. . . . Rumena sem, grd sem, tvoj sin sem. Njena lepota je krasna, jaz pa sem tak ko nisiska opica; ako si me ustvaril po svoji podobi, mi daj — te prosim — daj mi pomoč!

Dežna zavesa se je pretrgala na gorskem vrhu in videl se je košček neba, topo in pretresljivo, ko velikansko oko, ki skriva nespraljivo jezo. Mutsuhito Dsain ni odmaknil očesa od tistega koščka neba, od tiste tope skrivnosti in je molil ne z besedo, a od besede glasneje:

— Ti, ki izdeluješ orožje razdejanja, še enkrat kličem k tebi, bog razdejanja, o tisočroki Kwannon! Raduj se, da sem se vrnil k tebi in vernem v te . . . Ali mi daš moč, da bo moje tisto krasno, ošabno belo dekle. Daj mi v roke orožje! Ako pa ti rabiš orožje, mi daj vsaj misel in napravim orožje, ki se bo kosalo s tvojim . . . Orožje! Ves svet prisilim, da me bo z bledim strahom ukajoč spremljal na gostijo . . . Ali slišiš, rumeni bog? Svet ti obljubim! Ves svet premagam in ves nesrečni svet prisilim na kolena pred teboj, le eno misel mi daj . . . eno iskro . . . eno ustvarjajočo iskro . . .

Tisti košček neba, tista topa skrivnost, ono neizprosno orjaško oko je vztrepetalo in je užgalo svoj svetli žarek. — Sto milj dolgi, trovejni, zlato-zeleni blisk se je zasvetil proti solnčnemu zahodu in strašno gromenje je pretreslo nebo, zemljo, morje, bližino in daljavo in je kot božji hieroglif tudi takrat še tam zavlil s titanskim žarom na daljnem obzorju neba . . .

Mutsuhito Dsain je bled gledal plamen nebeškega ognja — strele, ko je vzplamenel, nekje udaril . . . Strela! Z brezglasno veselostjo se je zasmeljal v razsvetljeno nebo! Strela! To bo njegovo orožje! To vzame z neba, to ugrabi božanstvu . . . O, tisočroki Kwannon! S tem izsili svojo srečo . . . s tem uniči, ako bo treba, ves svet za tisto eno dekle . . . hehehehehe . . .

XI.

Polšter ji je bilo majhno mahagonsko stojalo, tilnik je na njega položila, da bi se ji bogata frizura ne škuštrala. Razpletanje las ni dostojno . . . Počivala je na tankem matracu, ki je bil napolnjen z volno, ležala je na tleh, nad njo je bila razprostrta plava tančica, pritrjena z zlatimi traki. Dekletce je bilo bolno.

— Bila sem v svetišču »Skakajoče želve« in sem molila za te, — se je nagnila nad njo Breskev. — Slabotna sem in grešna, a mogočni bog je uslišal mojo prošnjo, — je kazala črnolakirani zob, — da ozdravi tvoje srce . . .

— Me boli, — je oroselo dekletovo oko. — Ljubeče srce me boli . . .

Z malimi rokavicami je obrisala solze in se smejala. — Udaril te je — je mrmrala starka. — Njegova sem, — je tiho odgovorila Zvonček. — Belo dekle ljubi . . . — K meni se povrne.

V očeh ji je zasvetilo upanje, potem jih je zaprla in se zamislila.

— Kaj dela? — je tiho vprašala.

— Misli. Ves dan razmišlja. Niti ponoči ne spi, samo sedi pred Budovim kipom in vzdihuje. Nidzumi . . . miši tekajo na strehi in cvrček cvrči, toda vseeno sliši pogoste globoke vzdihne našega gospoda . . .

— Nesrečnež — se je stresla žilica na dekletovih ustih. Breskvino čelo je omračila skrb.

— Samo piše in računi, se muči in riše na rižev papir — je karajoč kimala z glavo. — Dai-kok naj mu pomaga . . . a nevoljna sem na njega.

— Zakaj — se je začudila Zvonček.

— Ker te je pretepel in ne pride k tebi, samo enkrat na dan pride in tudi takrat neopaženo kot kak strah . . .

Iz slabotnih prsi ti je vrela kri, ko te je udaril . . . in te ne pomiluje . . . Uboga Zvonček!

Na trudnih dekletovih ustnicah je zaigral smeh.

— Bogata sem — se je mehko smejala.

— Ko sem se vzbudila iz omedlevice, je poleg mene klečal in me potrto gledal. Ena solza mi je padla na roko . . . najlepši biser . . . potem pa je brez besede, spokorno odšel . . . Njegova duša je moja!

Zrla je mater in je bledorumenno čelo nabrala v tanke gube.

— Ne žalosti me, ne govori o njem slabega — jo je tiho prosila. — Moja duša je krizantema in boli, ako se je dotakneš . . .

Mati je prikimala in brezšumno odšla. Neko — san . . . Ko mačka. Zvonček pa je odrinila tančico in se je naslonila na lakot. Kaj neki dela sedaj njen ljubljeneec? Prisluškovala je. Naglo je vstala in si nadela plašč z zlatimi cvetlicami.

Pogleda . . .

Pred Budov kip se je zgrudila in ponižno molila . . . »Orimas.«

— Preženi iz duše slabost in greh kakor požene sever v morje zemeljski prah, — je pobožno šepetala. — Vernem v tvoji svetlobi, ki obda zemljo in jo razsvetli, da bi me rešila . . . O, Ama — Teras — Omi — Kami, vrni mi srce ljubega, da ne umrjem!

Potem si je popravila v laseh želvo, vzela je kitaro, slabotno šamesano in je tiho odrinila z zmaji poslikano steno.

— Kdo je? — se je zdrznil Mutsuhito Dsain.

Boječja je vstopila in obstala. Plašč je z eno roko skupaj držala, ga pritiskala na nogo, da bi izgledala bolj vitka in je nepremično čakala. Podobna je bila majhni, smehljajoči se porcelanasti lutki. Lepi in ljubki. Slabi in svetlika- oči se. Ljubeče srce ima in je ponižna. Obraz je imel čuden, naravnost grotesten izraz. Ali se joka ali smeje? Živi nip . . .

Mutsuhito Dsain jo je gledal in se ji je počasi nasmehnil. Deklica se je s tiho radostjo sklonila in se s čelom dotaknila ljubljenečve noge in se je od sreče solzila.

— Ne boli . . . že ne boli . . . moj ljubi!

Mutsuhito Dsain jo je ves ganjen dvignil.

Ija razoralo s strelskimi jarki, naše vinske gorice s strelskimi zakopi, ko bi naše hiše zgorevale v plamenih. Videli smo to nevarnost, nismo o njej govorili, pač pa smo zastavili vse sile, da se je nevarnost odstranila! Mir nam je zasiguran za dolgo vrsto let in Italijanu se bodo ohladili razgreti možgani, da ne bo več fantaziral o vojni. Mir je utrjen in Slovenija ne bode nikdar pozabila, kdo je bil tisti, katere vlada je bila, ki je to nevarnost znala odstraniti. Ponosni smo lahko, da je bila to tista vlada, v kateri je bila SLS. Hvaležni smo vsem, ki so pripomogli do te utrditve miru, hvaležni kralju in zunanjemu ministru Marinkoviču, pa tudi SLS in njeni miroljubni politiki.

Da bomo nasprotnike poznali.

Za izednačenje davkov!

Zanimivo je dejstvo, da radičevci niso nič kaj vpili za izednačenjem davkov, ko so bili več let na vladi. Pač pa so ta čas pripravljali zakon, na podlagi katerega so skušali še posebno Slovenijo davčno udariti in to pod izgovorom: za izednačenje davkov. Sedajna vlada nikakor ni mogla tega zverženega načrta predložiti narodni skupščini v odobritev. Pač pa je odločila, da se ta radičevski predlog zavrne in boljše izdela, kar se bo tudi zgodilo. Radič je pa mislil, da bo sedanja vlada menda kar pokleknila pred njim! On sicer zdaj vpije, toda to je znamenje, da se je preprečil njegov načrt, po katerem je hotel uganjati demagogijo in se ljudem kazati kot največjega dobrotnika Hrvaške, četudi bi s tem udaril po drugih krajih, posebno še po Sloveniji! Zednačenje davkov pride, a pride v tem smislu, da bomo vsi enako plačevali, ne pa, da bi Slovenija plačevala več kot druge prečanske dežele, čeprav so hrvaške ali srbske! Kadar boste slišali radičevce o tem govoriti, jim samo to-le povejte: Radičevci ste vkljub vsemu govorjenju bili in ste še sedaj zoper pravično izednačenje davkov! Vi ste oslabili Slovenijo v gospodarskem oziru, ker ste mnoge osrednje urade za Slovenijo prenesli v Zagreb in tamkaj s slovenskim davčnim in zavarovalnim denarjem zidate palače. Zednačenje davkov hočemo v tem da bomo vsi enako plačevali za osrednjo državno upravo, v oblastih pa si bomo vsak po svoje pomagali, čim nam vlada odstopi stalne davčne viře.

Zakaj Hrvati volijo Radiča?

Neki Hrvat je na vprašanje, zakaj Hrvati vedno volijo Radiča, odgovoril: »Pa zato, ker je bolje, da pitamo enega pitane purana, kakor pa, da začnemo zopet od začetka enega mršavega!« — Potem ni čuda, da politična nezrelost Hrvatov omogoča, da imamo tako dičnega poslanca, kot je Radič!

»Kri bo tekla . . .«

grozijo radičevci tudi v narodni skupščini. S tem seveda napovedujejo, da bodo hrvaškega kmeta nahujskali do skrajnosti in ko bo tekla kri, se bodo oni — zopet skrili! Take grožnje kažejo, kako neresni ljudje so to in da so — Hrvati, ki jih je sama beseda!

Kameleoni . . .

Ivan Pucelj je blagovolil načeti vprašanje političnega izpreminjanja. Ker je začel pri drugih, bo gotovo na sebe pozabil, zato mu mi pomagamo: Zerjav je rodil Pucelja-samostojneža, Pucelj-samostojnej je rodil Pucelja-radičevca, Pucelj-radičevca je zopet rodil Pucelja-kmetijca. Pucelj-kmetijec je s Prepeluhom zopet rodil Pucelja-hrvatjarja. Časi se izpreminjajo in Pucelj se še veliko bolj izpreminja.

— Oprosti, — je mrmral.
— Naj bo blagoslovljena . . . ta, tvoja roka . . . — in je poljubila roko, s katero jo je udaril. — Zvonček je srečna. Znanstvenik je postal mračen.
— Ti bi ne smela vstati.
— Videti sem te hotela, — so ji svetlikale oči. —
Truden si . . .
— Mnogo delam.
— Kaj delaš? — ga je vprašala bojazljivo.
Mišice na Mutsuhito Dsainovem obrazu so se stresle.
— Stroj — je odgovoril topo.
— Stroj? — se je začudila. — Kakšen stroj?
— Boš že videla . . .
In iz oči mu je bliskala iskra.
— Ali si jezen? — se je splašila dekletce.
— Ne — je rekel mirno. — Nisem jezen.
— Ali naj grem! — ga je vprašala dekleta nežno.
— Ne motiš me . . .
— Bojim se, — je viselo na njem dekličino oko. — Tako miren si, da se bojim . . .
— Ne boj se, — jo je nežno božal po obrazu. — Ti se ne bojiš!
Zrl je pred se.
— Čemu stroj? — se je tresel dekletov glas.
— Rabim ga, — je temno pogledal znanstvenik. — Potrebujem ga.
In zobje so se zasvetili kakor pesji, ko hoče vgrizniti. Potem pa se je obraz zopet zasmel.
Breskev je rekla, da vedno le pišeš, računaš in rišeš na rižev papir . . . Zboliš.
— Močen sem . . .
— Zdravje te zapusti . . .
— Duša živi.
— Bled si. Slab si. Cvet si . . .
— Kamen sem . . .
Dekle se mu je sklonilo na roko.
Anata bakari . . . ti si edin . . . edin velik in mogočen . . . — jo je prevladalo močno čustvo. — Edino ti si pameten. Ti dober. Ti svet. Kawannov sin si! Tajfun je tvoja duša . . .
— Tajfun, — je mrmral Mutsuhito Dsain. — Boš že videla! — je naglo dvignil glavo. — Ko ujamem blisk in ga vzamem z neba . . .

Prosveta pri naših nasprotnikih in pri nas.

(Iz govora narodnega poslanca g. dr. Hohnjea na obnem zboru Prosvetne zveze v Mariboru v ponedeljek, dne 14. novembra.)

Septembarske volitve v narodno skupščino so bile povod, da so se po njihovi izvršitvi v glasilih vseh slovenskih strank pojavila premišljevanja o ljudski izobrazbi, ki so izzvenela v klic: »Več izobrazbe!« Kar se tega gesla dostaja, ga je treba presoditi z znanim sodilom velikega učitelja in vzgojitelja slovenskega ljudstva škofa Slomška: »Šola pa, če dobra ni, je boljše, da je ni.« Izobrazba, če ni dobra, je boljše, da je ni.

Kakšno izobrazbo želijo politični nasprotniki.

Izobrazba, kakor jo želijo našemu ljudstvu liberalni in socialistični prvaki, bi naj ljudske množice odtrgala od verskega mišljenja in udejstvovanja ter jih vpregla v jarem gosposkega, kmetskega in delavskega laži-svobodomiseltva. Zato so nekateri listi teh strank priporočali izobraževanje potom naravoslovne znanosti. Ta svobodomiselna gospoda, koji očividno manjka prave in stvarne izobrazbe, predpostavlja, da bi naravoslovna veda mogla biti veri nasprotna. V resnici ni tako, ker noben resničen in dokazan nauk naravoslovne znanosti ne nasprotuje verskim resnicam, marveč vsak jih potrjuje. Zgodovinsko dejstvo je, da so največji naravoslovci bili možje globokega verskega mišljenja in celo tudi pobožnega duha. Napol izobražena gospoda, ki nosi zvonec v takozvanem naprednem taboru, misli na takšne naravoslovce, kakor je bil nemški profesor Haeckel, ki je učil, da človek ni ustvarjen od Boga, marveč da izhaja iz opice. Tak nauk je sicer povsem pripraven za to, da ljudi odtrga od tako zvanega klerikalizma, kakor naši politični protivniki imenujejo izvrševanje krščanskih načel, ter napolni s pristaši tabor liberalizma in socialne demokracije. Ni pa nobenega dvoma, da ta nauk ne more služiti za podlago poedine in narod dvigajoče izobrazbe in kulture. Izobrazba, ki bi temeljila na takšnem načelu, bi bila največja nesreča za posameznike in za narod.

Pravi nagibi in cilji izobrazbe.

Povolitvena razmišljanja naših političnih neprijateljev o izobrazbi so dokaz, da so naprednjaški kolovodje degradirali (znižali) izobrazbo zgolj kot sredstvo, ki more služiti njihovi politiki ter priganjati pristaše v njihov politični tabor. To pa ni naravni namen izobrazbe.

Kar se tiče izobraževalnega namena, je treba ugotoviti, da vladajo med ljudstvom različni izobraževalni interesi. Zato mora vsak prosveten delavec paziti, kateri interesi v njegovem krogu prevladujejo ter se mora potruditi, da jih kolikor mogoče oplemeniti. V vsakem človeku je večji ali manjši nagon po izobrazbi, hrepenenje po znanju in izpopolnjevanju. V slovenskem narodu je ta izobraževalni nagon jako razvit in v tem se naš majhen narod razlikuje in odlikuje od drugih, po številu in moči večjih narodov. Ako bi v kakem poedincu ta naravni izobraževalni interes ne bil dovolj jako razvit, je treba pokazati na velike praktične koristi izobrazbe za življenje, za gospodarski napredek, za družabno veljavo in čast. Oblažitev izobraževalnih nagibov je v tem, da kažemo na izobrazbo kot na stremiljenje po popolnosti ter kot vestno dolžnost. Zlasti pri mladini

je treba ta etični (nravni) nagib krepko poudarjati. Delo je dolžnost človeka, delo mladine pa je učenje in izpopolnjevanje sposobnosti duha in volje. Posebno je treba zlasti dandanašnji naglašati socialne nagibe za izobrazbo, ki jo je treba smatrati kot dolžnost proti družbi, familiji, občini, stanu, narodu, državi in cerkvi. V polni meri mora te dolžnosti izvršiti samo izobražen človek. Upoštevajoč te prave in dobre izobraževalne namene, kličemo tudi mi: »Več izobrazbe«, in to prave izobrazbe, prave po vsebini in namenu.

Mladeniske in dekliške zveze.

Ta klic vsebuje poziv k intenzivnemu in široko razpredenemu prosvetnemu delu med ljudstvom. Posebno pozornost moramo posvečevati mladini. Kjer se to ne zgodi, tam mladini nevarnost preti. Žrtev te nevarnosti postane mladina povsod, kjer ji niso na razpolago krščanske prosvetne organizacije. Dokaz za to je Francija. Zadnji čas so katoliški listi na Francoskem opozarjali na žalostno stanje kmetske mladine v Franciji. Posledice brezverske državne šole se kažejo v vsej pogubnosti. Kmetška mladina, zlasti moška, je v mnogih krajih Francije zapadla verski mlačnosti ali celo izraziti protivnosti veri in Cerkvi ter moralni pokvarjenosti. Krščanske prosvetne organizacije, ki bi edina mogla temu velikemu zlu priti v okom, pa ni. Da se ne bi to strašno zlo, ki bi moglo ogroziti obstoj vsega našega naroda, razširilo tudi med nami, moramo posnemati zgled katoliške Nemčije in katoliške Belgije, ki je vso mladino: mestno, kmetsko, obrtno in delavsko, obsegla z raznim oblikami izobraževalnih in vzgojevalnih organizacij, v katerih naraščaj naroda izobrazuje, rešuje in izpopolnjuje. Ko vam stavim za zgled Nemčijo in Belgijo, vas moram opozoriti na prepotrebne mladeniske in dekliške zveze. Ker je izkustvo dokazalo, da Orlovška organizacija ne more obseči vse mladine osobito na deželi, je potrebno, da kmetsko mladino zbiramo v mladeniskih in dekliških zvezah. Že na lanskem obnem zboru Prosvetne zveze je bil poudarjen ta opomin, ki ni ostal brez praktičnih posledic. Ker pa še ni našel povsod dovolj odmeva in razumevanja, ga je letos treba obnoviti.

Prosvetna organizacija in šolsko vprašanje.

Kažoč na rastčo versko mlačnost in moralno pokvarjenost kmetske mladine po mnogih krajih Francije, sem ugotovil, kakšne sadove rodi brezverska šola. Šola je tako važna izobraževalna ustanova, da se njen pomen ne more dovolj visoko ceniti, kamo-li preceniti. Zato imajo prosvetni delavci med ljudstvom dolžnost, da vse sloje ljudstva podučijo ter prepričajo o pomenu šole, o važnosti dobre šole, o slabih učinkih nekrščanske šole. Papež Leon XIII. je rekel: »Šola je bojišče, na katerem se mora odločiti, ali bode človeška družba ohranila svoj krščanski značaj. Šolsko vprašanje je torej za krščanstvo vprašanje za življenje in smrt.« Sedanji papež Pij XI. pa je v svojem govoru francoskim romarjem leta 1925 izjavil: »Največja moč krščanskega naroda v današnjem času je krščanska šola in najboljšo delo je kristijanizacija šole.«

— Zakaj? — se je čudilo dekle.
— Potrebujem ga, — se je resno poglobil.
— Blisk? Z neba? Ga vzameš? Gospod Mutsuhito Dsain . . .
Znanstvenikov obraz se je svetil od vročice.
— Bolan sem — je rekel tiho. — Glava me boli . . .
— Jaz te zdravim! — je skočila kvišku deklica. — Dovolj, gospod, dovolj . . .

In mala palca je z vso močjo pritisnila na senca in jih je po japonskem načinu hitro sukala, ko da sta majhna svedra. Konec prstov se je komaj videl. In Mutsuhito Dsainu se je zdelo, da ga objema prijetna omotica, ko da je v čajevini »Kraštaca« kadil opijevo pipo. Megla se prši s čela in kri prijetno pojenjuje . . . Deklica je precej časa gibalala prste na bledih sencih, potem pa je iz rokava plašča naglo potegnila košček riževega papirja.

— Molitev . . . Požri ga!
Znanstvenik ga je odklonil.
— Kupila sem ga od prvega duhovnika Osvevovega svetišča . . . Sveta molitev je. Gotovo bo pomagala. Požri jo . . .

Na riževem papirju je bila hokus-pokus pisava. Zdravilne besede. Pisana čarovnija. Dekle je naredilo iz njega kroglico.

— Požri ga! — ga je prosila s trdno vero. — Požri ga . . .

Mutsuhito Dsain se je zasmel in je požrl čarobni talizman, ker je videl, da se je svetlikala na dekletovi trepalnici solza. In glej, ko da je tudi pomagala nekoliko! Obležal je na preprogi in se zleknil.

— Bolje mi je.
Dekle je vzelo v roke šamesano.
— Ali naj igram nežno in mehko! To je tudi dobro. Godba zdravi. Dušo zdravi. Tudi telo zdravi . . . Ali hočeš? . . .
— Hvala, — je nežno odklonil. — Veliko misel imam v glavi. Pesem ni za me.
— Pesem je tudi misel.
— A moja misel je drugačna . . . Ti mene hočeš osrečevati, jaz pa hočem Nipona, svojo sveto domovino, storiti veliko, mogočno, nepremagljivo, neumrljivo . . . Zvonček, veruješ to?

Vstal je na pobeljeni preprogi. Nezlomljiva energija mu je plamenela v pogledu in na bledem obrazu je zarudela duša.

— Ameriko potolčem! Z bliskom jo potolčem . . . Pre-magam vse človeštvo! Z bliskom ga podjarmim . . . Ali pa ga uničim! — je vstal preteč. — Jaz sem gospod bliskov . . .
— Ne razumem — je šepetalo rumeno dekle. — Moriti hočeš! Ljubiti treba . . .

— Jaz sovražim! — je kričal Mutsuhito Dsain. — Greh in svetovno stara hudobija bele rase je zrela za uničenje. Sovražim jo! Japonci bo gospodar sveta na moji razrušeni sreči . . .

Nemo in temno se je smejal.
— Povej, gospod, razbistri moj um, — je prosilo dekle. — Kaj je tvoje orožje?

— Električnost.
— Kaj je električnost?
— Nikdo ne ve. Samo slutimo. Duša sveta. Moč vesolja. A jaz sem ji že gospod. Pod mojo oblast je prišla. Jaz ji bom ukazoval. Moja služkinja je! Moj bič! In kamor udarim z njo, se tudi iskra spremeni v prah . . . Ti nesrečnica! Ali veš, da sem ugrabil Kwannonu orožje — strelo?

— Ne razumem . . . — se je tresla deklica.
Mutsuhito Dsain jo je prijateljsko pogledal.
— To je neskončna modrost, je ne bi doumela. Rečem, niti znanstveniki je ne razumejo in ti si le ljubko, majhno dekletce . . . Poslušaj! Tak stroj ustvarim, s katerim izžepam dušo električnosti — pozitivni ion.

— I-on? — se je plašila dekletova trepalnica. — Ne razumem . . .

— Krog enega pozitivnega iona je v zraku zbranih štirideset negativnih ionov in te pozitivne ione porabim . . . To je strašno orožje! Zemljo lahko uničim z njim . . . Gorje beli rasi, ako se ne pokori moji volji! Ali veruješ, Zvonček?

Dekletova usta so se tresla.
— Gospod, verujem — je rekla žalostno. — Vem, kaj hočeš. In zakaj da to delaš . . . Ali bi lahko dala nasvet tebi, svojemu mogočnemu gospodu? — je vprašala bojazljivo. — Ti, rumeni bog . . .

(Dalje sledi.)

Katoličani po vesoljnem svetu se v polnem obsegu vedajo velikega pomena šole kot velevažne ustanove za poduk in vzgojo mladine. Zato se po vseh državah, kjer stanujejo, borijo za kristijanizacijo šole. Oster boj v tem oziru se sedaj vrši v Nemčiji, kjer se katoličani neizprosno borijo za vzgojne pravice staršev, ki zahtevajo konfesionalno (versko) šolo. Tudi v naši državi se bliža čas, ko bo šolski zakon stopil v razpravo. Ako bodo vsi katoličani v naši državi stopili na branik za versko-moralno vzgojo mladine, ki je zanjama edino-le v krščanski šoli, potem ni dvoma, da bodo naše zahteve zmagale.

Ob grobu slovenske prosvetne organizacije na Goriškem.

Končno smatram za svojo dolžnost, da se na obč. zboru Prosvetne zveze spominjamo tistih naših bratov, katerim luč narodne izobrazbe in prosvete ne sme več svetiti, ker jo hoče s silo pogasiti in zatreti nestrpni italijanski fašizem. Prejšnja leta nas je na občnem zboru razveselil pozdrav slovenske prosvetne organizacije iz Gorice. Sedaj je ta pozdrav izostal, ker je fašistovska zagrizenost uničala slovensko kulturno organizacijo, ki je leta 1926 štela 158 prosvetnih društev, med njimi 29 mladeniških in 45 dekliških zvez. Vsa ta društva so vzorno delovala na prosvetnem in verskem polju ter prinesla obilno sadov, kakoršni so obljubljeni samo nesebičnemu, požrtvovalnemu, z mučeništvom združenemu delu. Sedaj je to lepo delo nasilno presekano, fašisti so prosvetna društva razpustili in njih lastnino, če ne razdejali, po večini konfiscirali. Z mesecem oktobrom so fašisti podpisali zadnje mrtvaške liste prelepi prosvetni organizaciji na Goriškem. Ob Vseh svetih so zasuli zadnji grob. Iz tega groba pa nam doni nasproti obupni klic naših bratov: »Morituri vos salutem.« Mi jim danes ta obupni pozdrav vračamo z iskreno željo, naj bi se vsaka slovenska družina na Goriškem in Tržaškem pretvorila v prosvetno organizacijo zlasti za mladino in ono deco, ki jo hoče potujčiti italijanska državna šola. Rešiti slovensko deco ter jo ohraniti slovenskemu narodu: to mora biti glavna naloga naših bratov v Italiji. Ako se to posreči, bo kmalu prišel čas, ko bo slovenska prosvetna organizacija na Goriškem zopet vstala iz groba.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Veselje nad pogodbo s Francijo je po vsej državi prav velikansko. Saj je z njo zasiguran trajen mir, da bode naša država zdaj tem lažje šla na delo za notranjo ureditev države in rešitev gospodarske krize.

1600 vagonov žita za bedne kraje. V skupščini je vladna večina, v kateri je naša SLS, sklenila pozvati vlado, da naj 1600 vagonov žita, ki je na državnem posestvu v Belju, proda po najugodnejših cenah za one kraje naše države, kjer vlada lakota radi suše.

500 milijonov za regulacijo rek: Regulacijo naših velikih rek bo vzela naša vlada resno v roke. V ta namen se bo najelo 500 milijonov dinarjev posojila na dolgo dobo let in se bodo s tem denarejem začele regulirati reke: Sava, Drava in Mura.

Zakon za izjednačenje davkov mora vlada predložiti narodni skupščini do 20. novembra. Torej je vse vpitje nasprotnikov, da je sedanja vlada zoper zjednačenje davkov, gola laž in varanje ljudi.

Delo Radič-Pribičevićeve zveze: skupaj večerjati, skupaj pijati, skupaj zabavljati, to je vse njuno delo. Beograd se jima smeji, Hrvati pa bodo še kleli te svoje dične zastopnike.

Naša društva.

Gornja Sv. Kungota. V nedeljo 13. novembra smo se zbrali po sv. maši v društvenem prostoru, kjer je predsednik društva na kratko razložil ves križev pot naših zaslužnih bratov na Primorskem, nakar smo sklenili resolucijo: Zborovalci, zbrani na protestnem shodu dne 13. novembra 1927 v Gornji Sv. Kungoti, dvigajo svoj protest proti vsem nekulturnim krivicam, ki se gode nad našim narodom v Julijski Krajini, Zadru in Lastvu z zapiranjem narodnih šol, razpustom prosvetnih društev, zatiranjem tiska, preganjanjem duhovščine in učiteljstva, z nasilnim pretvarjanjem stoletja udomačenih krajevnih in lastnih imen, z uničevanjem privatne lastnine, kar vse se godi z vednostjo in privoljenjem cele oficijelne Italije. Jugoslovani ne morejo in nečejo nikdar pozabiti ali odreči se svojim bratom na Jadranu in v Julijskih gorah, kajti nobena državna meja ne more ločiti in izbrisati kulturnega, narodnega, jezikovnega in krvnega sorodstva.

Hajdina pri Ptuj. V dneh 19. in 20. novembra priredi tukajšnja Dekliška zveza v proslavo petletnice svojega obstoja slavnostne »Materinske dneve« z naslednjim vsporedom: 1. dan 19. novembra: Ob sedmih sv. maši in pridiga. Pridigar vlč. g. župnik Skuhala. Ob pol devetih: otvoritveni govor v Društvenem domu. Od devetih do desetih predavanje: »Žena in družina.« Govori č. g. kaplan Verbanjšak. Od 10. do 11. ure predavanje: »Veliki osebni ideali krščanskih žena«, govori gđ. Štupca iz Maribora. Od 11. do 12. ure predavanje: »Higijena in materina dolžnost v slučaju bolezni v hiši«, govori zdravnik g. dr. Jankovič iz Maribora. Od 12. do pol treh odmor. Od pol treh do pol štirih predavanje: »Materin vzgojni poklic«, govori gđ. Cilka Krekova iz Ljubljane. Od pol štirih do pol petih predavanje: »Stik doma s šolo in vstop otroka v življenje«, govori gđ. Štupca iz Maribora. Od pol pete in do pete ure: debata in sklep. Ob petih slovesne večernice in prilika za sv. spoved. — 2. dan 20. novembra. Ob šestih zjutraj rana služba božja s skupnim sv. obhajilom mater. Ob desetih pozna služba božja. Ob 11. uri skioptično predavanje. Ob dveh popoldne slovesne večernice. Ob treh popoldne slavnostna sklepna akademija v proslavo dr. Krekovega spomina. Na sporedu med drugim je tudi igrice v dveh dejanjih »Mamici za god« in igrice v treh

Demonstracije zavoljo Rapallo so bile po vsej državi velikanske. Marsikje so bili tudi spopadi med demonstranti in policijo, ki je hotela demonstracije preprečiti.

Slovenija dobi železnico na morje! Ena velikanska pridobitev za Slovenijo bo po zaslugi naše vlade železnica iz Slovenije na Jadransko morje. Proga bo šla preko Kočevja na Vrbovsko, kjer se pridruži železnici Zagreb—Sušak. V spomladi se bode začela že graditi. Za odpravo našega lesa in živine in sadija bo to velike koristi.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italija mori. Ker sta Francija in Jugoslavija sklenili znano pogodbo, je Italija vsa iz sebe in ne ve, kaj bi storila proti tej politiki, ki ji je naenkrat prečrtala njene črne račune. Musolini se je spozabil tako daleč, da je znak fašizma — sekuro — dvignil nad kraljevski grb in državno zastavo. Si naj pa doma ohladijo svojo vročo kri.

Grška hoče enako zvezo s Francijo. Ker ima Francija zdaj z Jugoslavijo posebno zvezo in tudi že z Rumunijo, hoče v to zvezo stopiti tudi Grška. Za Grško bi bilo to zelo dobro, toda do zdaj je bila še precej odvisna od Italije.

Bolgarija je v zadregi. Z ozirom na novo pogodbo med Francijo in Jugoslavijo, je Bolgarija prišla v zadrego. Kralj se je vrnil, vlada mirna sigurnost in bo zunanji minister najbrž odstopil.

V Rumuniji se še vedno prepirajo zaradi prestola. Za Karola se je posebno izpostavil neki diplomat Manvilescu, ki pride zaradi tega pred vojaško sodišče. Princ Karl je izjavil, da se prestolu ne odpove, da pa noče z vojsko nastopiti za svoje pravice.

Nemčija plačuje. Da je Nemčija res premagana in da jo še zdaj tepe njena bojaželjnost, se pozna najbolj v tem, da mora Nemčija plačevati vojno odškodnino v visokih zneskih; letos ima v svojem proračunu 1.250 milijonov zlatih mark, kar znaša skoro že enkrat toliko kot naš državni proračun. Zato je v Nemčiji gospodarska stiska do skrajnosti huda.

V Rusiji preti nova revolucija. Že dalje časa se pripravlja v Rusiji zoper zdaj vladujoče boljševike protirevolucija. Zadnja poročila pravijo, da se je ista že začela, da jo vodita Trocki in Zinovjev. Ako pride do tega, potem bo Rusija nekaj časa zopet hudo trpela, a morda jo to trpljenje — ozdravi. — Bog daj, ker narod je dober, le voditelje ima slabe.

Kaj je novega?

Shod SLS za mesto Maribor. Danes v četrtek, ob 8. uri zvečer se vrši v dvorani Zadrugne gospodarske banke shod SLS za Maribor. O zunanji politiki bo podal poročilo g. nar. poslanec dr. Josip H o h n j e c, o notranje-političnem položaju g. poslanec Franjo Ž e b o t, o delovanju SLS pri mestni občini g. župan dr. Josip L e s k o v a r.

Vlom v župnišče pri Sv. Magdaleni v Mariboru. V župnišče je vlomil v noči od srede na četrtek ob 9. na 10. t. m. do zdaj še neznan, a zelo prefrigan vlomilec. Vlomil je skozi okno z vrta na ta način, da je prerezal šipo in sam odprl okno. V župniškovi pisarni je vse razmetal, vlomil v zaprte predale in pobral vse denar, kar ga je našel, okroglo 1300 Din.

Velik vlom. Na Tezmem pri Mariboru je delavsko konzumno društvo. V prodajalne prostore konzuma so vlomili doslej še neodkriti vlomilci in odnesli manufakturnega blaga za 14.331 Din.

Samomor in poskus samomora. Zadnji pondeljek zjutraj se je ustrelil v sence komaj 15 let stari učenec mariborske meščanske šole Martin Knaplež. Kmalu po prevozu v bolnico je izdihnil. Vzrok tega samomora je gotovo pomanjkljiva vzgoja. — Zadnje nedeljo zjutraj se je hotel obesiti pod mariborskim glavnim mostom 46 let stari Jakob Vertič. Samomorilca so še pravočasno odrezali z drevesa in ga predali v bolnico.

Blagoslovitev kapelice v Brestrnici. Nova kapelica v čast Srcu Jezusovemu se bo blagoslovila dne 27. novembra

dejanjih »Materina žrtev«. Ker so ti dnevi po svojem sporedu velevažni za vse ženstvo, zato vabimo vse ženske okoliške organizacije, da se zanesljivo udeležijo. Tudi v tehničnem oziru je za udeležence vse pripravljeno. Zatorej, žene in dekleta od blizu in daleč, te dni vse na naš lepo Hajdino! — Pripravljalni odbor.

St. Ilj v Slov. goricah. Mladi navdušeni prosvetni delavci prirede v nedeljo, dne 20. novembra po večernicah v prostorih Slovenskega doma ljudsko žaloigro: »Mlinar in njegova hči«. Vabljeni domačini in sosedje!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Orlovski odsek obvešča vse prijatelje poštene zabave, da uprizori v nedeljo, dne 20. nov. ob 3. uri popoldne v Društvenem domu krasno 5. dejansko dramo »Mlinar in njegova hči«. — Ob tej priliki si lahko vsak poskrbi srečke orlovke stadionske loterije. V srečnem slučaju lahko zadene krasne dobitek, kakršnih nima nobena loterija. Torej v nedeljo na svidenje sosedje in domačini!

Sv. Anton v Slov. goricah. Katoliško bralno društvo priredi v nedeljo, dne 20. novembra 1927 tombolo ali srečolov v društveni opekarni. Prodaja sreč in razdelitev dobitkov na licu mesta. Začetek ob 3. uri popoldne.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Bralno društvo priredi v nedeljo, dne 27. t. m., ob treh popoldne v Slomškovi dvorani Finžgarjevo misijonsko igrice v treh dejanjih »Indijski siroti« in pretresljivo tridejansko igrice »Spokornica«. Sodelujeta pevski in tamburaški zbor zopet z novimi komadi. Ker je čisti dobiček namenjen katoliškimi misijonom, se pričakuje še posebno obilna udeležba.

Sv. Pavel pri Preb. Tukajšnja Orlovska mladina uprizori v nedeljo 20. t. m. ob 3 uri popoldne in ob 8. uri zvečer v Društvenem domu v St. Pavlu veseloigro »Veleturist« (burka v 3 dejanjih). Prijatelji poštenega razvedrila uljudno vabljeni! Bog živi! Odbor.

popoldne ob treh. Istočasno se bo blagoslovil zvon za kapelico, katerega je daroval stavbenik Nassimbeni. Pri slovesnosti igra godba Katoliške Omladine iz Maribora.

Grozen požar. Med železniškima postajama Pragersko in Cirkovce ob progi proti Ptuj leži vas Šikole. V četrtek, dne 10. t. m. ob 3. uri zjutraj je padla iskra iz lokomotive brzovlaka v slamnato streho in zanelila ogenj. Ravno v noči od srede na četrtek je divjal po celim Ptujem polju vihar, ki je podpihoval požar z neverjetno naglico. Do tal je pogorelo v Šikolah devet poslopij. Trem posestnikom je ogenj uničil vse poljske pridelke, pohištvo, obleko, gospodarsko orodje, zgorela je tudi živina, govedo in svinje. Na kraj nesreče so odbrzele te-le požarne brambe: Šikole, Gorica, Podova, Maribor, Ptuj in Cirkovce. Gasilci so delali z vso vmeno ter požrtvovalnostjo od tričetrt na štiri do šeste ure zjutraj. Posrečilo se je požar toliko omejiti, da ni pri močnem vetru pogorela prav do tal cela velika vas. Vasi na Ptujem polju so bile zadnja leta večkrat in prav občutno udarjene od požarov.

Trčenje avtomobila z vozom. V sredo popoldne 9. t. m. se je na cesti pred Slovensko Bistrico pripetila težka avtomobilna nesreča. Osební avto Sl. št. I. 971 je srečal pred Slov. Bistrico kmetički voz, katerega je vodila kmetica Frangež. Ko je avto privozil vstric voza, se je konj nenadoma splašil, skočil v sredino ceste ter se zaletel v avto, ki ga je podrl na tla. Voz se je prevrnil, posestnica je odletela v jarek ter zadobila pri tem težje poškodbe, dočim je konj poginil.

Nastavitev cestarjev. V najslabšem stanju v celi mariborski oblasti so ceste na Koroškem. Za zboljšanje in popravilo koroških cest je oblasti odbor storil že veliko in je nastavljal te dni tudi štiri cestarje, ki bodo skrbeli za popravilo cestnih zvez.

Požigalec na delu. Okrog Ljutomera se zadnje čase neprestano množe požari. Dogodilo se je že več slučajev, da je bil požar najavljen s pismom in pri dotičnem posestniku je nato res gorelo. Požigalec grozi v pismu po navadi, da hoče uničiti vse premožnejše posestnike. V sredo, 9. t. m. je zopet gorelo v Stroči vasi pri Ljutomeru. Požar je tudi tu bil že naprej najavljen. Štirim posestnikom je pogorelo popolnoma vse imetje, rešili so le nekaj malega. Da bi ne bilo gasilcev tako kmalu na mestu, bi bila cela vas v nevarnosti, da postane žrtev požara. Kmetje so radi teh požarov v neprestanem strahu, ker se dosedaj požigalca še ni posrečilo izslediti.

Velik požar v Prekmurju. Pretekli teden je divjal požar v Srednji Bistrici v Prekmurju in upelil 6 hiš. Požar je bil tem huji, ker je vlek silen veter in se je plamen naglo širil. Škoda je zelo velika.

Novice od Kapele pri Radencih. Prva novica je prav vesela. V nedeljo smo prisostvovali prav lepi domači slovesnosti. Vršla se je namreč poroka pridne, dobre družbenke, vrle mladenke Zemljičeve Francike iz Radenc, katero bodo zelo pogrešale vse naše katoliške organizacije od Marijine družbe do pevskega zbora, ker je bila povsod ena najmarljivejših sotrudnic. Za tovarišico si jo je izbral istotako vrli mladenič Francišek Novak, ki je bil svoj čas tudi duša društvenega življenja pri Kapeli, a po s prav dobrim uspehom dovršeni vinorejski šoli nas je zapustil, da bi se priskrbel kot vinogradniški oskrbnik boljše bodočnost, kar mu iz celega srca želimo, da si ga povsod doma pogrešamo. Na prijetni veselosti gostijo so se dobrovoljni gostje spomnili tudi naših stradalnih dijakov in tudi naših zatiranih bratov, trpinov v Primorju, ker je bil za nje ravno dinarski dan, ter so zbrali za oboje lepo vsoto po 180 Din, kar naj ljubi Bog vsem obilno poplača! Vrlemu mlademu paru pa želimo obilo sreče in božjega blagoslova na pot v novo življenje! — Druga novica pa je bolj žalostna. V petek zvečer je na Ptujski cesti vsled lahkomišelnosti nepredvidnosti 32 leten fant Franc Budja tako nesrečno skočil raz dirjačega avtomobila, da se je pri padcu ubil. Predvidnost v takih okoliščinah se lahkomišelnimi zlasti mladim ljudem posebno na srce polaga.

Predrzní tatovi. Dne 4. novembra so neznani uzmoviči pri Sv. Barbari v Halozah vlomili pri oknu gostilne Rudolfa Debeljaka na borskem mostu ter odnesli cigarete za več 100 dinarjev; dne 10. novembra pa je hotel ob 10. uri dopoldne neki hrvaški postopač iz Splita zlesti pod posteljo v kaplaniji

Za razvedrilo.

Rešitev ugank: Zjutraj po štirih, opoldne po dveh, zvečer pa po treh — to je človek kot otrok, kot odrasel in kot starček s palico. — Človeku je dobro samemu biti, če je — dedič. — Od Maribora do Celja jezdiš po glavni cesti, če solnce sije, vendar vedno le v senci, če jezdiš samo tam, kjer je senca, drugod pa greš peš.

Nove uganke: Ena, ki je nihče ne ugame: kaj je težje, 1 cent svinca ali 1 cent volne? — Kdo je dober, če je hud? — Katera ptica je golobu najbolj podobna?

Na kmetih. Gospa na letovišču reče kmetici: »Vaš fantek je pa zelo boječ!« — Kmetica: »To ima že od rojstva!« — Gospa: »Kako to?« — Kmetica: »Da si že na svet ni upal sam!« — Gospa: »Ne razumem!« — Kmetica: »No, on je eden od dvojčkov!«

Pijanec vedno na dobičku. Gospod župnik so kregali Frančka-pijančka: »Glej, pijacha ti vendar krajša tvoje življenje!« — Franček-pijanček: »Gospod župnik, to nič ne škodi, pa sedaj vse po dvojno vidim, se pa zgliha!«

Doktor muzike. Z Dunaja je prišel doktor glasbe ali doktor muzike. Ljudje vedo, da imamo človeške in živalske doktorje, ali kaj naj dela doktor muzike, pa niso prav vedeli. Nekoč pa je stopil pred doktorja muzike neki človek in ga vprašal: »Ste vi doktor muzike?« — Doktor ponosno: »Seveda sem.« — Oni: »Potem pa prosim, da bi mi popravili to-le trompeto, ki jo je naš Franček potrl!«

Ni prav razumel. Učitelj fantku, ki se je kar s pritiskom prsta na nos useknil: »No, ali nimaš nobenega robca?« — Učenec: »Robec že imam, pa je čisto svež in ga ne smem pomazati.«

Kako ozdraviš kuro? Žena je potarnala moža: »Ti, ena naših kur ne nese nič več! Zaklati jo moram!« — Mož: »Ali misliš, da ji bo to kaj pomagalo?«

ANTON LEČNIK, URAR - ZLATAR - OPTIK
CELJE, GLAVNI TRG 4
Največja zaloga ur, zlatne in srebrne, očala, poročni prstani. Kupuje srebrne brone po najvišji ceni. 1501

Proti arteriosklerozi mozga in srca se z uporabo naravne Franc. Jožefove gorke vode doseže izpraznjevanje želodca brez vsakega napora. Specijalisti notranjih bolezni pričujejo o najboljšem uspehu Franc. Jožefove vode pri skoraj popolnoma izčrpanih ljudeh. Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

pri Sv. Barbari v Halozah, ko je bil gospod kaplan baš za par trenutkov odsoten. Gospod kaplan je bil tokrat, čeprav sicer gostoljuben in ljubezniv napram tujcem, dokaj nevoljen nad tem vsiljivim obiskom. Dobro si je tujec prej ogledal celo situacijo, ker ga nihče ni videl priti v župnišče. Poklicani orožnik ga je odvedel v Ptuj pred pravico. Pozor pred takimi postopaki!

Za župnika fare Stoperce okraj Ptuj je imenovan č. g. kaplan Alojzij Pichler iz St. Ilja pod Turjakom. Čestitamo!

Javno vprašanje g. Leskovšek kot nosilcu in ostalim kandidatom kandidatne liste Združene gospodarske stranke (2 skrinjica) na Polzeli. »Ali je resnica, da v slučaju, da zmaga vaša stranka, dobi mesto občinskega tajnika gospod Metod Pegan. Sliši se, da se je sklenil že tozadevni dogovor med vami in g. Peganom. Neobičajna delavnost in trud g. Pegana za drugo skrinjico nam vzbuja slutnje, da je ta govorica resnična ter da v resnici postoji takšen pakt. Prosimo odgovora! Več volilcev!

V pijanosti utonil. V četrtek 10. nov. zjutraj so potegnili v Laškem iz Lahomnice kovaškega mojstra in bivšega dolgoletnega rudarja Oberžana. Siromaček se je zvečer napil žganja, ob Lahomnici je pa domov grede onemogel in zaspal. V temni noči se je nesrečnež zgrudil v vodo in tako utonil.

Osemdesetletnik ubil 95 letno staro. Kakor poročajo iz Novega Sada se je v ubožnici v Futogu preteklo nedeljo izvršil uboj, ki je glede visoke starosti storilca kakor tudi njegove žrtve pač izredna redkost. V tamkajšnji ubožnici sta živel osemdesetletni Konrad Peter in 95 letna Magdalena Kamp, med katerima je večkrat prišlo do prepira. Tako tudi prejšlo nedeljo. V jezi je Peller svojo nasprotnico udaril s palico s tako silo po glavi, da se je Kampova nezavestna zgrudila na tla in kmalu nato umrla. Osemdesetletnika je žandarmerija aretirala in izročila sodišču.

Truplo v gnojišču. Iz Beograda poročajo, da je v vasi Krajčevac kmet Miholjevič ubil svojo 70 letno staro mater. Truplo je razrezal na več delov in jih zakopal v gnoj. Slučajno je prišel na dan ta grozni zločin. Mitarja so izročili sodišču, kjer je izjavil, da je umoril svojo staro mater za to, da bi prišel do dediščine.

Orožniki ustrelili dva roparja. Roparja Peter Strujič in Zivojin Mitrovič sta že nad 10 let strahovala Požarevac v Srbiji in okolici. Oblasti so na njune glave razpisale 50.000 dinarjev. Orožnika postaja v Požarevcu je zvedela, da nameravata roparja napasti neko vas in je postavila močno stražo. Roparja sta res prišla. Orožniki so pričeli streljati in so oba zadeli. Strujič je bil takoj mrtev, Mitrovič se je pa spustil v beg in je pričel streljati na orožnike. V tistem hipu pa je nek orožnik vrgel za roparjem ročno granato, ki je eksplodirala in Mitroviča raztrgala. Pri roparjih so našli 2000 dinarjev.

Napad na duhovnika v cerkvi. V Sotirju v Bački je bogati veleposestnik Štefan Dočič med službo božjo prišel z lovsko puško in lovskim psom v pravoslavno cerkev in nastavljal puško na prsi duhovnika Dušana Štefanoviča ter ga pozval, naj prekine službo božjo ter se odstrani iz cerkve. Štefanovič je ves preplašen v mašnem oblačilu pobegnil iz cerkve v svoje stanovanje. Dočič je takoj hitel za duhovnikom v stanovanje in mu zopet nameril puško na prsi. Med tem so prihiteli kmetje in razorožili veleposestnika. Dočiča so orožniki aretirali in izročili subotškemu državnemu pravdnistvu. Pravi vzrok tega napada ni znan, zdi se pa, da je obstajala stara politična mržnja med veleposestnikom in pravoslavnim duhovnikom.

»Ljudska samopomoč«, podporno društvo za slučaj smrti naznanja vsem svojim članom, da šteje z današnjim dnevom okroglo 900 članov. Glej današnji oglas na zadnji strani!

Gospodarstvo.

KRMILJENJE DOJEČIH SVINJ.

Največ dela in skrbi povzroča našim gospodinjam krmiljenje doječih svinj. In to mnogokrat po nepotrebnem. Sedem, osemkrat leti gospodinja vsak dan v hlev in krmi doječo svinjo. Poklada ji navadno topel napoj oz. oblodo in to povzroči naravno še več dela.

Naravno je, da zahtevamo od doječe svinje, da le-ta da čimveč mleka za pujske. Mlečnost svinje pa je odvisna od prirojene sposobnosti za dojenje in od krmiljenja. Ako mlečnost ni prirojena oziroma podedovana, tudi najboljše krmiljenje ni v stanju zvišati znatno in zadovoljivo množino mleka. Radi tega izberimo za pleme le pujske, ki so potomci dobre svinje — dojke!

Hrana za doječe svinje naj bo obilna in zadosti bogata na beljakovinah. Beljakovine so v krmilih najvažnejša snov za tvorbo mleka. Ako manjka teh, uporabi svinja beljakovino lastnega mišičja oz. mesa za tvorbo mleka in — žival hujša in mršavi vedno bolj in bolj. To žalostno dejstvo opazimo po mnogih naših kmečkih hlevih, v katerih najdemo svinje-dojke, suhe kot deska, z malo mleka in naravno tudi dovzetnejše za bolezni. Do takega shujšanja pa doječe svinje iz gospodarskih razlogov in iz razlogov dobičkanosti ne smejo nikdar priti. — Radi tega jim dajmo krmno, zadosti bogato na beljakovinah.

Osnovna krma za svinje-dojke naj bo po leti detelja, po zimi pa sirova razsekana pesa. Razun tega pa pokladajmo zadosti beljakovinstih krmil, predvsem žitnega zdroba, posnetega mleka (neposneto mleko ne vsebuje več beljakovin kot posneto!), ribje moke, mesne moke itd. Na podlagi poizkusov g. inž. Dornik-a je prav priporočljivo napraviti za dobo par tednov krmiljenja mešanico žitnega zdroba in drugih težkih krmil. Napravi se na pr. mešanica iz: 60 kg ječmenovega zdroba, 25 kg ovsenega zdroba, 9 kg ribje moke, 5 kg mesne moke in 1 kg stolčene krede. Od te mešanice dobi doječa svinja po teži in velikosti 2 do 4 kg dnevno. Ako imamo posneto mleko, le-to lahko nadomesti del ribje in mesne moke. 0.20 kg te moke je enako redilno, kakor 4 kg posnetega ali celega mleka. Ribjo moko ima na razpolago Kmetijska družba v Ljubljani.

Navedeno zmes žitnega zdroba itd. pokladamo v obliki mrzlega napoja in sicer prvi teden trikrat, od drugega tedna pa samo dvakrat na dan.

Po temu načinu krmiljenja si prihranimo mnogo, mnogo dela in tudi goriva in nazadnje boljše izkoristimo redilne snovi v krmi. — Izkušnja je pokazala, da svinji bolj hasne hladni napoj, kot topel. Pri hladnem napoju po leti tudi ni

nevarnosti, da bi se ostanki v koritu skisali. Napoj pospešuje mlečnost (vsem ostalim svinjam pa je pokladati žitni zdrob v sirovi in gosti, kašnat obliki!). Obloda oz. napoj se napravi enostavno na ta način, da se tečna krmila pomešajo z hladno, čisto pitno vodo.

Izkušnja je nadalje pokazala, da je za razvoj pujskov najboljše, ako le-ti ostanejo pri svinji deset tednov in se saj. Da se svinja razbremeni je pokladati pujskom od 3. do 4. tedna naprej toplo, posneto mleko (s posnemalnikom posneto!) kot napoj in ječmenov oz. pšenični zdrob v obliki mrzle, sirove kaše. Ako ni posnetega mleka (posneto mleko ima za pujske isto vrednost kot celo!), dajmo pujskom najprej hladni napoj iz navadne pitne vode in nato mrzlo kašo iz ječmenovega zdroba in ribje moke. Izkušnja je pokazala, da pujske mnogo bolje in močnejše izredimo, ako jih pustimo sesati do 10. tedna in jim kot priboljšek pokladamo le sirovo, mrzlo kašo iz ječmenovega zdroba in ribje moke — kakor pa pri našem običajnem načinu vzreje, ko pustimo sesati le do 6 tednov in pokladamo zraven kravje mleko. To mleko ima čisto drugo sestavo ko prašičje in dokazano je da povzroči pri pujskih drisko največkrat kravje mleko, ki ni prave sestave in ni več povsem sveže. Kako nevarna je za pujske driska ve iz lastne izkušnje vsaka gospodinja. O tem več pri drugi priliki!

Ako bomo svinjo krmili, kakor je poprej popisano, kljub 10 tedenskem dojenju ne bo shujšala, ampak se bo celo zredila ter bo dajala vedno zadosti mleka za pujske. Če doječa svinja zgubi tek in neha žreti je najboljše, da jo spustimo na prosto, v tekalističe ali na pašo. Žival raje in si v zemlji poišče sama ono, kar ji je najbolj koristno za redno prebavo. Redno spuščanje na prosto izredno ugodno vpliva na zdravje svinj. Slab tek in neješčnost popravi mnogokrat tudi manjša množina prsti, zidnega ometa, kladnega apna, ki ga pokladamo stalno prašičem. Izredno dobro vpliva na prebavo svinj tudi premog, ki ga grizejo prašiči s pravo slastjostjo in ki ga dajemo živalim od časa do časa. F. Wernig, Laško.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš. V nedeljo, dne 27. t. m. priredi podružnica v učni sobi Vinarske in sadjarske šole predavanje o pretakanju vina. Predaval bo vinarski strokovnjak g. inž. Ivo Zupanič. Predavanju bo sledil prost razgovor o predmetu. K udeležbi se pozivajo vse udje podružnice, vabijo pa tudi vsi, ki se zanimajo za stvar. Zlasti mladina obojega spola naj ne zamudi prilike, da se kaj potrebnega in koristnega nauči. Pri tej priliki se tudi opozarja, da je treba najkasneje do 15. decembra plačati udnino (20 dinarjev) za Kmetijsko družbo, veljavno za leto 1928. Pobira se v trgovini Klajnshek in Penič, Vetrinjska ulica.

Tečaj za živinorejske inspektorje. 25. oktobra je bil na zagrebški univerzi odprtjen trimesečni pripravljalni tečaj za polaganje izpita za živinorejske nadzornike. V tečaj so se sprejeli agronomi in veterinarji, ki so dokazali najmanj petletno specialno prakso v živinoreji. Prijavilo se je iz cele države skupaj deset kandidatov, in sicer sedem agronomov in trije veterinarji. Po pokrajinah so 4 iz Hrvaške, 2 iz Bosne, in 2 iz Slovenije, 1 iz Dalmacije in 1 iz Vojvodine. Po narodnosti je 6 Hrvatov, 2 Srba in 2 Slovenca. Od agronomov so: Trije nastavniki na kmetijskih šolah, trije so pri oblastih in eden pri srezu. Vsi veterinarji so sreski veterinarski referenti.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmi 11. nov. se je pripeljalo 90 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 120 do 150 Din, 7 do 9 tednov stari 180 do 220 Din, 3 do 4 mesece stari 350 do 400 Din, 5 do 7 mesecev stari 420 do 450 Din, 8 do 10 mesecev stari 550 do 650 Din, 1 leto stari 1000 do 1200 Din, 1 kg žive teže 10 do 11.50 Din, 1 kg mrtve teže 15 do 17 Din. Prodalo se je 35 komadov.

Mariborski trg dne 12. novembra 1927. Trg je bil vsled prejšnjega dvodnevnega zelo slabega vremena slabo založen, pa tudi slabo obiskan, kajti kmetje so pripeljali le 11 z zeljnati glavami in drugo zelenjavo naloženih voz na trg. Perutnine in sadja je bilo malo, pač pa je padla temperatura (+2°C) privabila 60 slaninarjev v mesto. Tem pa so bile odkazane stojnice na Vojašniškem trgu, kateri je bil premajhen, pa tudi ni bil dobro urejen, kar je vzbudilo ne le pri slaninarjih, temveč tudi pri domačih mesarjih, prekaljevalcih in pri ostalem ljudstvu veliko nevoljo. Slaninarji so prodajali meso in slanino po običajnih cenah, domači mesarji pa govedino po 8 do 15 Din, teletino po 15 do 20 Din, svinjino pa po 17 do 22 Din za 1 kg. — Perutnine in drugih domačih živali je bilo komaj okoli 400 komadov na trgu. Cene so bile sledeče: piščancem 15 Din do 30 Din komad, kokošem 35 do 45 Din, racam in gosim 40 Din do 100 Din, puranom 60 do 120, domačim zajcem 7.50 do 30, golobom in glicam 25 do 35 Din za komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje in cvetlice: Cene so bile krompirju 1 do 1.75 Din, čebuli 1.50 do 3 Din, česnu 10 do 14 Din 1 kg, glavni solati in endiviji 1 do 2 Din, zeljnati glavam 1 do 4 Din komad, hrenu 8 do 10 Din, zeleni papriki 8 do 10 Din, paradižnikom 3 Din, kislemu zelju 4 Din, kisli repi 2 Din, surovemu maslu 36 do 40 Din, kuhanemu maslu 46 do 48 Din, čajnemu maslu 52 do 55 Din 1 kg, mleku 2 do 3 Din, smetani 12 do 14 Din liter, oljčnemu olju 22 do 26 D, bučnemu olju 20 do 24 Din liter, sirčku 3 do 6 Din hleček, jajcam 1.50 do 1.75 Din komad. Sadje: Cene so bile jabolkom 4 do 8 Din, hruškam 6 do 12 Din, orehom 10 D, luščenim 40 do 52 Din, grozdju 16 do 20 Din, mandeljnem 45 do 50 Din, maku 16 Din 1 kg, limonam 0.75 do 1.50 D, komad, kostanju surovemu 2 do 3 Din, pečenemu 6 Din 1 liter. — Cvetlicam, katerih je bilo pičlo, 0.25 do 6 Din, z lonci vred 15 do 50 Din za komad. — Lončena in lesena roba, katere je bilo tudi zelo malo na trgu, se je prodajala po 1 do 50 Din, brezove metle po 2.25 do 6 Din komad, koruzna slama po 25 do 35 Din vreča. — Seno in slama: V sredo, dne 9. t. m., so kmetje pripeljali 7 vozov sena in 3 voze slame na trg. Cene so bile senu 60 do 82.50 Din, slami pa 35 do 45 Din za 100 kg. — V soboto, dne 12. t. m., pa vsled prejšnjega slabega vremena ni bilo niti enega voza sena niti slame na trgu.

Sisačka rokodelska tovarna tamburice izdeluje najcenejše in najboljše tamburice po najnižji dnevni ceni IVAN BELČIČ, SISAČ. Zahtevajte ilustrovani cenik franko. 1448

Priporočljive knjige.

Koledarček Jug. Kmečke zveze za l. 1928 je izšel. Koledar ima kakor v prejšnjih letih tako tudi letos raznovrstno vsebino, primerno za vsakdanje potrebe naših kmetov. Poleg običajnih preglednih tabel je v koledarju cela vrsta krajših in za naše razmere važnih gospodarskih člankov, katere so priobčili naši kmetijski strokovnjaki. Važen je posebno članek o poslovanju hmeljarjev, ki ga je spisal g. ing. V. Sadar in ki navaja vse najpotrebnejše nauke za pravilno delo v hmeljarstvu, s katerim so se pričeli ravno v zadnjih letih naši kmetje zelo obširno pečati. Prav poučen je Wernigov članek o pravilnem in štedljivem gnojenju, posebno o pravi porabi umetnih gnojil, dalje članki iz sadjarstva, čebelarstva, živinozdravstva, metuljavost živine, ki se pri nas zelo razširja je tudi opisana v posebnem članku. Poleg strokovne kmetijske vsebine je v koledarju zanimivo poročilo o delu Prosvetne zveze in v koledarju so tudi za vse naše gospodarje in fante potrebna navodila za vojaško službo. Na željo naših kmetov ima koledar pridejati tudi pregled sejmov v Sloveniji. Koledar naše Kmečke zveze je bil doslej še vsako leto hitro razprodan in radi tega vabimo naše gospodarje in interese, da si ga čimprej naroče; cena koledarčka je tudi letos 10 Din, dobiva se ga lahko po naših knjigarnah ali pa se ga naroči pri Tajništvu Slov. ljudske stranke v Mariboru, Aleksandrova c. 6.

Knjiga o hvaležnosti. Spisal profesor Anton Kržič. Cena 25 Din. Knjiga se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. V lepi opremi je izšla te dni pomembna knjiga, ki je nismo niti v sanjah pričakovali — knjiga o hvaležnosti. »O hvaležnosti?« se začudiš in zmaješ z glavo, ker meniš, da bi se o vsem lažje pisalo ko o tem predmetu. In vendar! Pokojni Kržič, ki je napisal celo vrsto vzgojnih knjig in sestavkov, ki je vse svoje življenje posvetil vzgoji mladine in naroda, se je lotil težavnega, a hvalevrednega dela, katero bo, upajmo, rodilo bogate sadove iz roda v rod v veselje, zadovoljnost in srečo našega človeka. Legenda nam pripoveduje: Čednosti so se vrnile z zemlje k Bogu. Vse so priznajo kramljale med seboj, saj so bile dobre znanke. Samo dve, pri katerih bi človek pričakoval, da si morata biti še posebno znani, sta šli tiho kot nepoznani tujki druga poleg druge po nebeški cesti. Sele v nebesih ju dobri nebeški Oče predstavi drugo drugi: dobrota — hvaležnost! (Str. 42.) Pomembna knjiga, so Zvezde in cvetice. Pomembna in potrebna! Ne vem v naši vzgojni književnosti vrstnice, ki bi jo mogel bolj priporočati. Mladini in odraslim, otrokom in staršem, gojencu in vzgojitelju bo dobrodošla, pridigar in predavatelj bo rad segel po njej in zato bi ne smelo biti hiše, kjer bi si je ne omislili, sleherna šola in sleherno društvo bi si jo moralo naročiti za svojo knjižnico, ker knjiga o hvaležnosti bo kakor solnce, kamor pride: vse poživi in prerodi. Zato vzemi jo v roke in jo beri!

Slovenski možje. Spisal dr. Avguštin Pirjevec. Mohorjeve knjižnice 20. zvezek. Založila Družba sv. Mohorja. Stane broš. 40 Din, vez. 52 Din. Kot nekak jubilej — dvajseti zvezek Mohorjeve knjižnice je izšla ta knjiga. Dr. A. Pirjevec ni imel lahkega dela, da je na skromnih 20 tiskanih polah opisal 80 mož, in vendar tako, da je pri vsakem povzel samo najvažnejše za pomen pri razvoju naše kulture, vse manj važno pa spretno izpuštil. Ta knjiga je bila zelo potrebna, ko se zanimajo za našo preteklost tudi vsepovsod, ko tudi preprosti človek hoče vedeti, kaj in kakšni smo bili — v svojih možeh, ki so gradili z nesebično delavnostjo in z izrednimi talenti v najtežjih razmerah to, kar sedaj imamo in uživamo. Knjiga bi morala biti in smo prepričani, da bo, pravi užitek za prosvetne večere, najboljša prijateljica za dijaka, ki ponavlja literarno zgodovino, in za zrelega izobraženca, ki bi rad v naglici ponovil in si osvežil spomin na može in dela, ki so mu ga vsakdanje skrbi v poklicu že izbrisale. Zaeno pa krasi knjigo 76 lesorezov akad. slikarja M. Maleša. Tudi to delo ni bila igrača, ko je tako težko dobiti slike nekaterih mož. Vrežati v les človeško lice po naravi je tudi povsem kaj drugega, kot iskati značilnih potez na mrtvi, obledeli fotografiji. Kljub temu pa so nekateri obrazi izborni, vse nekaj drugega kot mrzli klišeji po fotografijah. Seveda — so tuintam nekateri, ki utegnejo manj ugajati, zlasti onim, ki so te može osebno poznali. Knjigo prav toplo priporočamo in opozarjamo ob tem 20. zvezku na Mohorjevo knjižnico, ki naj bi bila pač vsa društva, šole in knjižnice nanjo kar naročena. — Knjiga se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Specialist za ženske bolezni in porod dr. BENJAMIN IPAVIC v Mariboru, Gosposka ulica 46, zopet ordinira od pol 10. do pol 12. in od 15. do 16. (3.—4.).

Pisma iz domačih krajev

Težno. Na splošno zadovoljstvo občanov in gotovo tudi vsega množičnega pri nas potujočega občinstva so zažarele 10. novembra zvečer na Ptujski cesti prvič lepe električne obločnice. Kaka dobrota je električna luč v splošnem in prav posebej še radi telesne varnosti dobra cestna razsvetljava, danes pač ni treba več povdarjati. To ve že vsak hribovec. Vsa čast občinskemu odboru na Tezno, da nam je omogočil sobno in cestno električno razsvetljava. Nujna potreba ene električne obločnice je še pri šoli, kjer je križišče dveh cest z izredno ostrim in nevarnim ovinkom. Ako dobimo še autobusno zvezo z mestom, potem se bode mo zavedali, da vendar nismo kje v Sibiriji, ampak v bližini zapadno-evropske civilizacije.

Marija Brezje pri Pobrežju. V nedeljo, dne 20. t. m., se vrši po sv. maši ob 10. uri v gostilni Zupan shod Pogrebne družba na Pobrežju. Vabljeni vsi prebivalci brez razlike iz Brezja, Zrkovc in Dolgoš! Radi važnosti predmeta se računa na mnogobrojen obisk in številni pristop k temu novoustanovljenemu prepotrebemu društvu! Govorniki pridejo iz Pobrežja.

Šmarjeta ob Pesnici. Tu smo v nedeljo, dne 13. t. m. imeli spominski prireditve »Rapalski dan« in sicer v šoli. Nastopali so učenci in domači pevski zbor. Gospod šolski upravitelj je z uvodnim nagovorom pojasnil zgodovino in pomen rapalskega dne. Nato je nastopila Harbova Nežika z deklamacijo »Roža mamina« in nas ganila do solz. Irena in Pepček sta nam pogumno podala pesmico »Bratci in sestrice«, istotako Ferkova Štefka pesem »Buči morje Adrijansko«. Zelo ganljivo je prednašala tudi Fanedlova Mimika pesem »12. no-

vember». Jako umestno ter splošen smeh povzročajoče je bilo predavanje učenca Stefana Koletnika o dogodku »V obmejni soli«. Vse pa je seveda nadkrilila naša priznana in neustrašena mala govnica Markova Tilika, katere dolgi, a krasni govor »Pozdrav neodrešeni domovini« na nobenem mestnem odru učenka boljše podatki ne more. Nato je bila po našem veleč. g. župniku s kratkimi, lepimi besedami stavljena protestna resolucija proti ravnanju Italijanov z našimi prekomejnimi brati. Veličasten sklep je bil, ko so učenci in pevski zbor skupno zapeli pesem »Fantje se skup zbirajo« in »Lepa naša domovina«, kar je občinstvo stoje poslušalo ter končno izrazilo željo in prošnjo za več takih prireditvev.

Vurberg. Našemu g. županu nič ni kaj po volji, da ga je neki dopisnik pošteno prijel v »Gospodarju« radi njegovega demokratskega občinskega gospodarstva. Da bodo pa v vurburški volilci dovolj poučeni, kako se je gospodarilo in skrbelo pod sedanjim županom za blagor občanov, hočem še tudi jaz nekaj pojasniti. Daleč naokrog je znano, kako nam Drava leto za letom spodjeda in trga naša najbolj rodovitna polja, posebno še po lanskih velikih povodnjah, tako mo takrat, kadar imajo kroglice v roki, ljudi, katerim gre le da je že več hiš v nevarnosti, da bodo zdrknile kmalu v valove Drave. Mi smo že hodili in prosili od Poncija do Pilata, toda dosedaj še brez uspeha, da bi nam Dravo vsaj za silo regulirali. Zvedli smo pa iz zanesljivega vira, da je lanske leto prišlo dvoje vprašanj na občinski urad od merodajnega mesta, ako ima naša občina kakšne potrebe glede regulacije Drave. Sedaj Vas pa javno vprašamo, g. župan, kaj ste na ti dve pismi odgovorili? Pa najbrže nam ne boste odgovorili, ker kakor vemo iz gotovih virov, niste na pisma nič odgovorili! Pač pa ste se potem po občini hvalili, kako veliko dobroto ste napravili za občino, ker ne bo imela občina nobenih stroškov za Dravo. Ali ne veste, g. župan, da za regulacijo rek prispeva država, ne pa občina? Ali bi ne bilo potrebno, da bi tako važne zadeve prinesli k sebi pred celo občinski odbor, kateremu pa baje o vsem tem nič ni znanega? Ali je to tudi za blagor občanov, da ste se proti eni osebi (z imenom tudi lahko postržemo) izrazili: »Kaj mene Drava briga, naj se tisti brigajo, ki jim zemljo jemlje«. Zato Vas pa vse zavedne volilce opozarjam, da dne 11. decembra daste g. županu primerno lačo za tako izvrstno delovanje, ter volite vsi može, katere je ostavilo na svoji listi vodstvo SLS, kateri se bodo gotovo z vsemi silami vrgli na delo za regulacijo Drave ter za vestno občinsko gospodarstvo. — Zadržan.

Sv. Barbara v Slov. gor. Še malo časa nas loči in zopet bomo stali pred volilnimi skrinjicami ter s kroglico določili, koga bomo postavili v občinski odbor. V Koreni bomo imeli tri skrinjice: prvo bo imela SLS, drugo pa Kmetiska zveza in tretjo samostojni demokrati. Može in fantje, naša odločitev ne bo težka, da bomo prav volili in postavili može dela in poštenja občini na čelo; kdo so ti može: kandidati prve in druge skrinjice. Ti može se ne bodo strašili truda in dela za blagor občine, kot so pokazali zadnja tri leta. Zato pa ne nasedajte lažnjivim agitatorjem demokratske klike in naj bo geslo vseh poštenih mož in fantov: vse kroglice v prvi dve skrinjici, v tretjo pa figo! Na svidenje pri skrinjicah na barbarsko nedeljo!

Negova. Svezhi grobovi. — 3. t. m. smo pokopali vrlega moža Mihaela Heiterhofer iz Ločjaka. Pokojni je že delj časa bolehal na posledica težke rane na glavi, katero mu je pred leti zadal nek surovež. To je že tretji smrtni slučaj v teku 3 mesecev v Hajterhoferjevi družini. Pokojni je bil zvest pristaš Slov. ljudske stranke in večletni občinski odbornik. — V sredo zvečer 9. t. m. pa je neizprosna smrt nenadoma ugrabila mlado ženo in skrbno mater 2 mladih otročičev Barbaro Breznik iz Negovske vasi. Pokojna je bila vzorna žena in skrbna gospodinja ter velika dobrotnica revežev. Vsakemu, kdor jo je poznal, se je milo storilo, ko je zvedel žalostno vest o njeni tragični smrti. Pogreb, kateri se je vršil v nedeljo, je pokazal, kako je bila pokojna Barbara priljubljena in spoštovana daleč na okrog. Ta smrtni slučaj nam pač kaže, da moramo biti vedno pripravljeni, ker resnične so besede pesnikov, ki pravi: »Človek glej zvanje tvoje, danes srečen si vesel, jutri že ti zvon zapoje, truplo tvoje bo pepel«.

Sv. Barbara v Halozah. Ljubi Slov. Gospodar! Premnogokrat te nadlegujemo tudi mi z raznimi dopisi. Kako pa tudi ne, saj si pa nam ravno ti tako ljub in drag, da ti res moramo zaupati skoraj vse tukajšnje novosti, ker tudi mi željno beremo novice, ki nam jih prinašaš ti.

Tako mi je sedaj poročati, da smo v kratkem času izgubili kar dve gdč-ni učiteljici. Gdč. Ramšek Marica je odšla od nas že v počitnicah, a gdč. Mimica Vodušek pa sedaj novembra. Marsikje se morajo res ljudje pritoževati nad tem novodobnim učiteljstvom, kateremu je vse drugo na srečo, le katoliška vzgoja ne. Zaradi tega še se pa mi tukaj nismo imeli pritoževati; zlasti pa omenjeni gdč-ni S svojim lepim vzglednim življenjem vzbujali sta v nas sta bili v pravem pomenu besede verni katoliški učiteljici. res odkrito spoštovanje in udanost. Nista bili le dobri učiteljici in vzgojiteljici samo neznanih šolskih otrok, ampak sta tudi blagohotno darovali marsikatero prosto urico izobraževanju nas že odrasle mladine. Zato Vama mi dekleta in fantje našega kat. izobr. društva potom »Slov. Gospodarja« izročamo svojo najlepšo zahvalo, in Vama kličemo: Le v istem smislu kot tukaj delujta povsod v svojem življenju in službovanju, in postavili si bosta med vernim slovenskim ljudstvom najlepši spomenik, vedno hvaležnega spomina, a od Boga bosta pa sprejeli venec večno srečnega plačila v nebesih. Bog Vaju naj živi še dolga leta!

Polenšak pri Ptuj. V nedeljo po Vseh svetih se je vršila pri nas v soli veselica in sicer igri »Vžitkarji« ter »Čevljar in zamorec«. Vse je prav dobro spadlo in je čisti dobriček namenjen za uboge šolarje. — Dragi Polenšani! Še dosti tisoč dinarjev manjka za nove zvone. Darujte odvišen denar, ki ga imate za veselice, oštarije in plese, rajši za zvone. Naročite, pa tudi plačajte naročino za katoliške čase nike, posebno za naš »Slovenski Gospodar«, ki ima vedno kaj veselih, pa tudi žalostnih novic od nas, kar bo tudi v bodoče. V tem naj Vas krepi zavest, da Vam bo vse to enkrat v obilo plačilo, ne pa v strašno večno kazen, za kar pa moramo zdaj v življenju skrbeti!

Središče ob Dravi. Posebna občinska komisija je končno zaključila pregledovanje občinske blagajne, ki jo je v tako mizerem stanju pustil poprejšnji občinski blagajnik.

Ugotovilo se je nekaj nad 5000 Din primanjkljaja. Pokojni blagajnik je bil član udstava tukajšnje krajevne organizacije SDS, predsednik Orjune, član Sokola ter sploh v vseh takozvanih naprednih organizacijah zavzemal najbolj vidna mesta. Mi smo o tem nesrečnem slučaju iz taktičnih ozirov molčali. Ker pa hočejo naprednjaki javnost napačno informirati, smo primorani povedati resnico. Če še povemo, da se je pokojni blagajnik obesil ravno ob času, ko bi moral od nadrejene oblasti došlemu revizorju predložiti blagajniške knjige v pregled, smo povedali dovolj. Radovedni smo le, kako bodo gg. naprednjaki ta čin pri predstojajočih občinskih volitvah zagovarjali.

Obrež pri Središču. Zastonj si je brusil pete krog naših obrtnikov za časa volitev v zbornico za TOI nek središki trgovec. Zmagal je naša. Čast zavednim obrtnikom, ki niso nasledili demokratskim besedam. Označenemu gospodu pa priporočamo, naj svojo preveliko vmeno za skrahirano SDS opusti, sicer bi znali »klerikalci« udariti na druge strune. Naj zastuje!

Ljutomer. V nedeljo, dne 20. t. m., se vrši tukaj po sv. maši ob 8. uri zjutraj na Glavnem trgu odlikovanje vseh najstarejših in najboljših gasilcev okrajne gasilske zveze. Z zlato medaljo bosta odlikovana od ljutomerskega društva g. Peter Trnovec, ki je že član nad 50 let, ter g. Jožef Murat, ki deluje v društvu že nad 40 let. Vsem odlikovancem naše častitke! Pri dekoraciji sodeluje mestna godba.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Vsak pošten in veren človek se zgraža nad podlostjo demokratov. Laž in zvijača sta orožje, katero so pri nas uporabili v polni meri, ko so lovili podpise za svojo listo. Zelo se bojijo, da bi jih kdo razkrinkal in pregledal njihovo gospodarstvo pri občini. Naslov, Gospodarska stranka je sicer lep, toda kam so šli naši težki tisočaki in kaj se je storilo za blagor občine, bo pokazala bližnja bodočnost, ker 4. decembra bomo mi dali glasove prvi skrinjici, takrat bo malim in nenavadnim ljudem v občinskem odboru za vselej konec. V našem lastnem interesu je, da volimo stranko, katere je in bo za dobrobit občanov, našega političnega prepričanja nam ne omaje nobena sila. Mi stojimo trdno kakor zidi grada v vrstah SLS, le v njej je poštenje, delo in zmaga.

Družinska pratika za leto 1928

s podobo Sv. Družine je že izšla ter se dobiva po vseh večjih trgovinah papirja i. t. d.

SEGAJTE LE PRIDNO PO NAŠI!

1513

Ormož. Občinske volitve. Našim demokratom teče voda v grlo. Radi bi zmagali, pa jim računi ne štimajo. V zadnjem hipu so vpisali v volilni imenik osebe, ki po določilih volilnega zakona nimajo volilne pravice v Ormožu, izbacili pa so upravičene volilce. O tem se še pogovorimo. Volilni imenik ni prazna menica na katere se diktirajo podpisi, izpolni pa se za večjo vsoto, nego je bila podpisana. Pravijo, da kmet-župan nima inteligence in sposobnosti za upravo. Potem kmetom ni druge pomoči, kakor da se pričnejo izogibati take inteligence, ki se iz kmetškega stanu norca brije.

Slov. Bistrica. Orlovsko društvo v Slov. Bistrici je proslavilo dan sedme obletnice nesrečnega rapalskega dneva z govorom in štiridejanskim dramo »Dom«. Govoril je g. dr. Schaubach v nabito polni dvorani hotela »Beograd«, ki je v jedrnatih besedah obrazložil občinstvu življenje in trpljenje naših rojakov pod Italijo. Člani Orla in Prosvenega društva so pa vprizorili dramo »Dom« v štirih dejanjih. Vsi igralci so svoje vloge izbornore rešili. Vsa čast in priznanje! Tamburaši so zasvirali več narodnih komadov. Po prireditvi se je sprejela sledeča resolucija: »Občinstvo, zbrano na orlovski prireditvi v Slov. Bistrici, dviga svoj protest proti vsem nekulturnim krivicam, ki se godijo nad našim narodom v Julijski krajini, Zadru in Lastvu z zapiranjem narodnih šol, razpustom prosvetnih društev, zatiranjem tiska, preganjanjem duhovščine in učiteljstva, z nasilnim pretvarjanjem stoletja udomačenih krajevnih in lastnih imen, z uničevanjem privatne lastnine, kar vse se godi z vednostjo in privoljenjem cele oficijelne Italije. Jugoslovani ne morejo in nečejo nikdar pozabiti ali odreči se svojim bratom na Jadranu in v Julijskih gorah, kajti nobena državna meja ne more ločiti in izbrisati kulturnega, narodnega in krvnega sorodstva. Slovenjebistriški katoliški mladini pa kličemo: Le naprej po začetni poti: Bog živi!

Nova vas pri Konjicah. V naši prijazni vasi so skrbni in vzgledni gospodarji, zvesti pristaši Slov. ljudske stranke in dolgoletni naročniki »Slovenskega Gospodarja«. Ta list se veliko in hvalevredno trudi, da bi povzdignili gospodarstvo v raznih krajih Slovenije. Danes vam tudi iz naše vasi poročamo zadevo, ki bi bila velikega pomena za povzdigo gospodarstva v tem kraju. Gre za cesto, ki jo je treba napraviti. Ta cesta bi se naj odcepila od okrajne ceste, ki vodi iz Konjice v Poljčane. Na dosednji cesti ali poti se živina kar potaplja v blatu. Novovaščani smo se že precej sporazumeli med seboj. Upamo, da bosta tudi še dva posestnika, ki sta tudi zvesta pristaša Slovenske ljudske stranke, proti odkupu odstopila potrebno zemljo za cesto. Upamo tudi, da nam bo župan okoliške občine Konjice prišel v tej zadevi na pomoč.

Žiče pri Konjicah. Tri liste imamo za občinske volitve. Hud boj bomo imeli. Slovenska ljudska stranka je vložila listo pod lastnim imenom. Nasprotniki se skrivajo v dveh listah pod imenom združena gospodarska stranka in lista občine Žiče. Nekaj, ki niso vedeli zakaj gre, jim je nasledlo. Naša Slovenska ljudska stranka ima v svojem okrilju zbrane resne katoliške može in fante, kateri bodo delali za blagor svojih občanov, katerim ne bodo mostovi in pota deveta briga. Naša stranka vas vabi, da glasujete za njeno listo, kakor ste to storili pri oblastnih in državnoborskih volitvah. Volite drugo skrinjico, ki je edina prava za dobrobit občanov.

Žiče pri Konjicah. Občinske volitve v naši občini se bodo vršile v nedeljo, dne 20. t. m. Žalostna prikazen je to, da so v tako mali občini, kakor je žička, ki ne šteje niti sto vo-

lilcev, kar tri kandidatne liste. Kdor je res zaveden pristaš SLS, njega vse to ne bo prav nič motilo, on bo vrgel volilno kroglico v drugo skrinjico, ki je prava in edina res SLS. Toraj volilci, bodite previdni! Vsi na volišče in volite vsi v drugo skrinjico!

Žetale. Ko so minule volitve v narodno skupščino, smo od vseh krajev brali dopise, kako sijajno je zmagala naša SLS. Žetalčani pa se nismo upali oglasiti, akoravno je tudi pri nas dobila SLS največ glasov. Imeli pa smo zraven tudi radičevcev in demokratov več, kakor je bilo potrebno. Sedaj pa se bližajo občinske volitve in zopet ni videti nobene sloge. V Žetalah imamo pet občin, in sicer tako malih, da volijo dve vsaka po devet odbornikov, tri pa vsaka samo po sedem. Kandidatnih list pa je postavila vsaka občina 4—7. Samo zavedna občina Kočice je postavila samo eno kandidatno listo in sicer listo SLS.

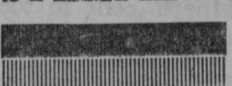
Št. Ilj pri Velenju. V soboto, dne 12. t. m., je bil tukaj pogreb pnesrečenega Franca Stropnik, zidarja pri velenjskem premogovniku. Ubila ga je električna žica, ki jo je bil vihar po noči odtrgal. Pogreba se je udeležila rudarska godba in lepo število ljudi, ki so vsi brez izjeme pomilovali ubogo vdovo in njeno majhno hčerko. Vse je bilo v redu, da ni napravil govornik, ki je najbrž mislil, da govori na volilnem shodu in ne na pokopališču, neokusne opazke, da je smrt rajnega zakrivila država, ki boja ne pritrjuje dovolj dobro električnih žic, ker bi menda rada vse njej neljube prebivalce uničila s takimi električnimi žicami. Po naših mislih je država tukaj kriva gotovo veliko manj, nego sobotni pogrebnik govornik v Št. Ilju pri tem, da je toli ponesrečenih pogrebnih govorov na svetu. Vsi pametni ljudje so mnenja, da k žalostni priložnosti ne spadajo godčevske neokusne šale.

Polzela. V našem listu smo storili Andreju Šerdonerju krivico, ko smo ga dolžili, da je navalil na nekega fanta in na pevce. V resnici se je dogodila zadeva tako-le: Gospod Andrej Šerdoner se je peljal iz Polzele, kjer je bil po svojih opravkih, na svoj dom v Ločico. Ker se je peljal po cesti mimo cerkve, je prišla neka družba in je eden iz te družbe vpil: »Stoj, kje pa imaš luč!« Ker je bil Andrej Šerdoner iz zvan, je skočil z voza in res dal kilofoto Matevžu Sušcu. Nato pa se je takoj odpeljal, ne da bi bil kaj rekel, odnosno še koga udaril. Čez kak teden nato se je g. Šerdoner z g. Sušcem radi tega poravnal. S tem pojasnilom naj bo zadeva poravnana, ker je zadoščeno resnici!

Polzela. Cesta Polzela—Št. Andraž—Velenje. Za pravico te iz gospodarskih in strateških ozirih važne ceste je dovolil mariborski oblastni odbor podporo v znesku 25 tisoč Din. Svota sicer ni velika, pa z ozirom na skromna sredstva, katere ima odbor na razpolago, zadovoljliva, prav posebno pa, ker nam je podpora obljubljena tudi v prihodnje. Popravila se bodo izvršila pod strokovnim nadzorstvom oblastnega inženirja, tako da bo postopoma postala čez leta iz dosedanje občinske okrajna cesta. Z ureditvijo te ceste bo izpolnjena mnogoletna želja tukajšnjega prebivalstva po dobri cesti zvezi s Sv. Andražem in Velenjem. S tem bode omogočeno iz tamošnjih gozdov dobiti stelo in drva, kar je dozdaj vsled slabe ceste bilo jako otežkočeno. Cela šentandražka občina in veliki gozdnati predeli Polzele so bili ob času deževja in po zimi skoro popolnoma odrezani vsled neprehodnih cest. Posebno velja to za cesto po Socki, katere je do nedavnega peljala po vodni strugi ter bila po zimi vsled mraza, po leti pa mnogokrat vsled narasle vode za vsak vozni promet zaprta. Že leta 1923 je občinski odbor sklenil prestaviti cesto iz vodnega korita. Naredila se je nova cesta po suhem, katere pa se vsled pomanjkanja denarja ni mogla izpolniti ter še od daleč ni odgovarjala vsem potrebam. Bil je pač začetek, storjen v toliko, v kolikor so to omogočili finančni viri. S podelitvijo podpore pa se je stvar pomaknila precej naprej in ob skupnem delovanju in medsebojni podpori občine in oblasti upamo, da bomo v par letih lahko vozili po Socki po okrajni cesti. S to podporo bo pa tudi mogoče delavcem dati zaslužka v zimskih mesecih, ko brezposelnost najhujše pritiska. Pri tem pa moramo pohvalno omeniti polzelskega župana in oblastnega poslanca g. Mešiča, kateri je vložil ves svoj trud in vpliv za splošni napredek občine sploh, posebej pa še glede zgoraj omenjene ceste. Le njegovemu trudu se je zahvaliti za omenjeno podporo, kakor tudi za to, da nam je ista obljubljena še nadalje. Polzelani pa bodo tudi sami imeli kmalu priliko izreči o tem delu in prizadevanju svojo sodbo. Dne 20. novembra pri občinskih volitvah bodo sodili, hočejo li nadaljevanje dosedanjega dela ter v občinskem odboru ljudi, na katere se lahko obrnejo vedno in povsod in ki so pripravljeni pomagati in posredovati za vsakega: kmeta, delavca ali obrtnika; ali pa hočejo ljudi, ki poznajo občane samo takrat, kadar imajo kroglice v roki, ljudi, katerim gre le za čast in strankarstvo! Ne bojimo se sodbe! Prepričani pa smo, da bode tudi ta dan večina volila kandidatno listo SLS z nosilcem g. Mešičem, katere ima prvo skrinjico!

Sv. Rupert nad Laškim. Bela zima je prišla v naše brege; na Martinovo je začela, danes 14. novembra pa imamo skoro do pol metra snega. — Umrla je tukaj in sicer v Javorniku pri svoji hčeri vrla mati Marija Pakj dne 27. oktobra, stara 72 let; nenadoma jo je Bog poklical k sebi, a je bila pripravljena. — Dne 8. novembra pa je umrla po dolgem, mukopolnem trpljenju mladenka Marija Flis na Vrtački; obe Marijini družbi (mladeniška in dekleška) sta dne 10. novembra vzgledni družabnici skazali zasluženo zadnjo čast, pevski zbor pa je na grobu zapel primerno žalostinko; ves čas pogreba je metla divja burja. — V Slatinu (Trobendol) posluje že dalje časa mlekarica, ki izdeluje samo sir in ga ima za veliko zalogo izdelanega, a blago ne gre naprej. Splošno se sliši, da mlekarne preživljajo zelo težke dneve. Kmet je res uboga para, in za denar je vedno večja sila: sadja ni, vina ne, hmelj ne gre, les nima cene, istotako ne živina, davki pa vedno večji. Ali bi ne bila dolžnost države, da bi mlekarjam, ki so v toliki stiski, priskočila na pomoč?

STAMPILJE

za župne urade, krajevne šolske odbore, občinske urade itd. izvršuje po konkurenčnih cenah: Alojzij Jug, Maribor, Dravska ulica 10, v najkrajšem času, po potrebi tudi v 24 urah. Naročila sprejema tudi Cirilova tiskarna. 1517

Prevorje pri Pilšanu. Samopašnost nekaterih občin-
skih zastopnikov je dovela do odpora, vsled česar nastajajo nove stranke in stare propadajo. Že ob času državno-
zbornih volitev leta 1924 je Slov. gospodar svetoval g. An-
tonu Gubenšek, da naj samostojni stranki figo pokaže, kar
je sedaj storil. Iščejo se nove stranke, katere bi naj šle čez
drn in strn za sedanjim podžupanom Pajekom, katerega
marljivost, točnost in javno oceno smo spoznali ob času
cerkvenih popravil in sv. birme. Prevorjani potrebujemo
zavednega in marljivega župana, kateri bi bil zmožen in
vreden zaupanja pri Slov. ljudski stranki, da nam ta skoraj
pripomore do zgotovitve toliko potrebne in zaželjene
okrajne ceste. Skažimo zaupanje Slov. ljudski stranki in
bodimo prepričani, da bode cesta prej gotova, nego se na-
dejamo. Vsako rovarjenje proti Slov. ljudski stranki nam
zamore prej škodovati, nego koristiti.

Cvetkovi. Podal sem se neke lepe noči po okrajni ce-
sti iz Cvetkovec proti Trgovšču. Zapazim v temni noči, da
se mi bliža gruča ljudi, nakar sem mislil, da so to kakšni
fantje-ponožnjaki. Ko pa se približajo ter sem slišal njih go-
vorjenje, se mijih po glasu in govorjenju takoj spoznal, da
to niso fantje-ponožnjaki, temveč možje iz občine Trgovšč.
Ko so ti možje prišli do neke hiše v Cvetkovcih, so se takoj
ustavili. Slišal sem samo nerazumljivo mrmranje, takoj pa
se en mož odsrani ter gre v hišo in zakliče: »Ali je Franček
doma?« V sobi se je takoj Franček oglašil. Ko je mož vrata
v sobo odprl, je Franček moža takoj nagovoril: »Kaj pa je
vas semkaj prignalo?« Mož odgovori: »Nič hudega ni. Kan-
didatno listo imam sestaviti, pa nas je več tukaj. Ali smejo
notri priti?« »Da, le notri!«, tako se je odgovorilo. Potem
vstopi deputacija v sobo, da bi sestavila kandidatno listo. A
jaz pa sem si mislil, kako more to biti, da v Trgovšču ni ta-
kega človeka, ki bi znal kandidatno listo sestaviti. Takoj
nato pa izvem, da so to bili trgovski demokrati, ki so kan-
didatno listo sestavili proti kandidatni listi SLS. Kako bi naj
ti demokrati radi rihtar bili, ko niti kandidatne li-
ste sestaviti ne znajo ...

Kozjanski okraj. Na občinske volitve se pripravljajo raz-
ne stranke po kozjanskem okraju. Mnogo občin je, ki bodo
imele samo po eno kandidatno listo, in to je prav in občini
v korist, ker vlada sloga in edinstvo med občani. Mnogo je pa
tudi takih občin, ki bodo imele postavljenih po več volilnih
škatelj, posebno po trgih. — Pa tudi nekatere samo kmečke
občine bodo imele po dve škatlji postavljene, ki bodo spre-

jemale volilne kroglice. Samostojneži, pravzaprav Radičevci,
se trudijo v potu svojega obraza, da bi rešili svojo potap-
ljajočo se ladjo. Ti ljudje so daleč zaslepljeni, da plešejo po
muziki hrvatske politike. Teh ljudi ni veliko, ker je veliko
večino sram, da bi silili v hrvatsko Radičevo torbo. Je nekaj
takih mož, ki hočejo s svojo samostojno »gospodarsko listo«
varati volilce dne 27. novembra. Vsi ti naj si dobro zapom-
nijo, da bodo občinske volitve izpadle v korist SLS. Kdor pa
je tako daleč že zaslepljen, da sledi tem vplivnim samostoj-
nežem, dobro mu, a prišel bo prej ali slej dan, ko bodo tudi ti
spregledali in videli, da so na napačni poti. Strankarstvo po
kmečkih občinah je nepotrebno, ker v slogi je moč. Vsak za-
veden katoliški občan-volilec bo na dan 27. novembra vrzel
kroglico v skrinjico SLS in ne v malho samostojnih Radi-
čevcev, ki bodo najbrž za vedno izgubljeni.

Najbolje in najvarneje naložite svoj denar pri

OKRAJNI POSOJILNICI V LJUTOMERU

r. z. z. n. z.

ki obrestuje hranilne vloge najbolje.

Tekoči računi.

Posojilo na poroštvo, zastavo in vknjižbe.

Urađuje za stranke vsak delavnik od 8. do 12. ure.

Južno-štajerska hranilnica Celje

v lastni hiši Cankarjeva ulica št. 11, nasproti pošte. — Ustanovljena leta 1880
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po
kolikor mogoče najvišji obrestni meri. Rentni davek plačuje hranilnica sama.
Za varnost vlog jamčijo okraj: Gornji Grad, Sevnica, Šmarje, Šoštanj, Vrnsko
in rezervni zaklad. Hipotekarna posojila in vsakovrstni drugi krediti pod
ugodnimi pogoji. Poštne poloznice na razpolago.

82

Neverni Tomaž

je detični, ki ne verjame, da se
kupi najceneje in da je najbolje
postrežen v

Manufaktorni trgovini
FISCHER & DRUG
CELJE KRALJA PETRA C.22

PRIDITE! POSKUSITE!

Večerni kuharski tečaj za odrasle se začne 14. t. m. na
zavodu »Vesna« v Mariboru. Informacije se dobijo dnevno
od 10. do 11. ure pri ravnateljstvu. 1474

ZAHVALA.

1. Uljudno se zahvaljujem Vzajemni zavarovalnici v
Ljubljani, ki mi je zavarovalnino popolnoma izplačala, ker
mi je požar uničil gospodarsko poslopje in hlev, in jo vsem
toplo priporočam. Anton Vivod, Gračič pri Zrečah.

2. Ravno tako Anton Debelak, posestnik, Sv. Kunigun-
da pri Zrečah. Poporela mi je žaga in sem dobil polno zava-
rovalnino izplačano od Vzajemne zavarovalnice v Ljub-
ljani. To zavarovalnico priporočam! 1518

Prekle! Podpisana Nežika No-
vak, posestnica v Trstniku, ob-
čina Mihalovci, obžaluje in
preklicuje kot popolnoma ne-
resnično vse, kar je govorila
o gđ. Marici Sedovnik, učitelj-
ci pri Svetinjah ter se ji naj-
lepše zahvaljuje, da je odsto-
pila od tožbe. — Svetinje, dne
25. oktobra 1927. Nežika Novak.
1505

Radi VELIKE ZALOGE se prodaja ceneje kot bi bila

RAZPRODAJA

razne flauše za damske plašče in
duble za zimske suknje in raglane.

Znižane cene samo proti takojšnjemu plačilu
pri ANTONU MACUN, MARIBOR, Gosposka ul. 10.

Glej izpremembo cen v izlozbi. 1510

VOZNI RED

veljaven od 1. oktobra 1927 se dobi v
prodajalnah TISKARNE SV. CIRILA
v Mariboru. Cena za komad Din 2.—.

Prosimo prečitajte ker je za vsakogar jako važno!

LJUOSKA SAMOPOMOČ

PODPORNO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO V MARIBORU sprejme
do preklica vse zdrave osebe od 1. do 50. leta brez razlike stanu
in spola in izjemoma še do konca leta 1927 vse nad 50 do 80 let
stare zdrave osebe, ako dokažejo po potrebi svoje zdravje z
zdravniškim potrdilom.

„LJUOSKA SAMOPOMOČ“ izplača 1509

po smrti člana postavnim dedičem podporo, ki iznaša tolikokrat
po 25 para, oz. 1—2—5 Din, kolikor ima društvo, oziroma oddelek
članov, in sicer največ

do 1.000.— Din v oddelku A, za mladoletne po 4000 članov
do 2.000.— Din v oddelku B, za odrasle po 2000 članov
do 4.000.— Din v oddelku C, za odrasle po 2000 članov
do 10.000.— Din v oddelku D, za odrasle po 2000 članov
oz. 16.000.— kdor pristopi obenem v oddelek B, C in D.

Za to podporo plačajo vsi člani prizadetega oddelka poleg en-
kratne majhne vpisnine za vsak slučaj smrti posameznega člana
v oddelku A 25 para, v odd. B 1 Din, v odd. C 2 Din in v odd. D
5 Din članarine.

Ako želite vašim bližnjim za slučaj smrti hitro in izdatno pomoč,
ne odlagajte s pristopom v to dobrotvorno društvo, ki se je usta-
novilo navdušeno po prislovi: »Danes meni, jutri tebi« v blagor
vsega prebivalstva Slovenije.

Zahtevajte torej še danes zastoj pravila in pristopno izjavo iz
društvene pisarne v Mariboru, Aleksandrova cesta 45-II.

Poverjeniki oz. posredovalci se sprejmejo za vsak kraj Slovenije!

Preselitev.

Naznanjam vsej č. č. duhovščini in cerkvenim predstojniš-
vom da sem preselil svojo

pozlatarsko delavnico
v Stolno ulico št. 5
(nasproti Ljudske posojilnice)

ob tej priložnosti se priporočam za izvršitev vseh v mojo stroko
spadajočih del, zlasti pa za strokovno restavriranje oltarjev in
sličnih cerkvenih predmetov.

Moja trdka obstoja v Mariboru že od leta 1873 ter je v
tem času žela obilo hvale in priznanja radi njene solidnosti,
zmernih cen, točnosti in umetniško izvršenih del.

Tudi nadalje bom stremel, da popolnoma zadovoljujem
vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

Se priporočam z velespoštovanjem

ALOJZ ZORATTI, pozlatar
Maribor, Stolna ulica št. 5

Pozor! Zaloga božičnih tistlic. 1514

Moji uspehi srečkanja
pri zadnjem žrebanju

S. 100.000
Din 500.000
na srečko št. 54.524

S. 50.000
Din 400.000
na srečko št. 79.202

S. 40.000
Din 320.000
na srečko št. 55.074

S. 30.000
Din 240.000
na srečko št. 19.846
na srečko št. 96.952

S. 10.000
Din 80.000
na srečko št. 62.125.

in še daljnji nešteti dobitki

Friedmannova sreča je velikanska!

Sest milijonov dinarjev

S. 750.000 lahko zadenete tudi z edino srečko.

Najugodnejša loterija sveta.

100.000 srečk — 50.000 dobitkov.

Žrebanje (I. razreda) 28. in 30. dec. 1927.

Cene srečk $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{1}$
po razredu S. 8 S. 16 S. 32

(Din 70) (Din 140) (Din 280)

Naročite takoj!

Po prejemu naročila Vam takoj pošljemo originalne srečke
z uradnim načrtom igre. — Plačljivo po prejemu srečk.
Naročila se naslovijo na

LUDWIG FRIEDMANN
Wien I, Satzgries 12/40

1516

Fran Strupi, Celje

Vam priporočam svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, sve-
tiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna
steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na šrobo in na debele.

Na šrobo in na debele.

106

BRZOJAV

Slamorenice, trijerji, gepelji,
ravnokar dospeli.

FR. STUPIČA, LJUBLJANA

Nogavice in druge pletenine iz-
deluje po najnižjih cenah ter
daje pouk o pletenju Strojno
pletarstvo N. Groeger, Ormož
ob Dravi. 801

Kmetovalci

kupujte to-
maževo žlin-
dro, kalijevo
sol, in vseh
vrst krmila
1506 pri

Gospodarski
zvezi v Ljubljani

Slamorenice
Brzoparilniki
Gnojnične črpalke
Reporenice

Veletgovina z železnino
in poljedelskimi stroji

FR. STUPIČA, LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA I 1496

IVAN KRAVOS, MARIBOR,
Aleksandrova cesta 13
Slomškov trg 6.

Opreme in potrebščine za ko-
nje, potni kovčgi, torbice, us-
njati izdelki, gamaše, ovratni-
ki in nagobčniki za pse itd.
Gonilni jermenji.

KMETJE! Najboljše zamenjate
in prešate olje v tovarni buč-
nega olja I. Hochmüller, Mari-
bor, Pod mostom 7, desni breg
Drave. Dobijo se po ceni dobri
otrobi in prga. Kupujem in za-
menjam tudi orehe. 1353

Divjake, enoletne, hruškove, ja-
bolčne, črešnjeve, ja., več tisoč
potem cepjeno trsje, sadno
drevje, le prvostavno in po cen-
ni proda Frangež Franc, Bo-
hova 32, Hoče. 1504

Trgovski vajence se sprejme v
trgovino z mešanim blagom. —
Prednost imajo oni, ki so do-
vršili osnovno, eventualno me-
ščansko šolo s prav dobrim u-
spehom. Dopise pošliti na Vin-
ko Zorko, trgovec pri Sv. Be-
nediktu v Slov. gor. 1497

Služkinjo, 28—36 let, pridno,
zdravo in pošteno, vajeno ku-
hati, prati in svinje krmiti,
sprejem takoj. Le zmožne naj
se ponudijo na: Ljudmila La-
puh, trgovina, Dobova pri Bre-
žicah. 1472

Sprejmejo se viničarji, 3 do 4 de-
lovne moči, pod dobrimi pogoji.
Oskrbništvo Slivnica pri Mari-
boru. 1499

Kuharica, ki bi tudi opravljala
gospodinska dela, se sprejme
k mali družini. Vinko Petek,
trgovec, Velika Nedelja. 1511

Služkinja, starejša, katere zna
neka kuhati, se sprejme v Ma-
riboru pri mali družini brez
otrok. Naslov: »stalna služba«
na upravo. 1515

Pošten fant, neomadeževane
preteklosti, ki bi v glavnem
opravljal službo z dostavo po-
šte, poleg tega opravljal doma-
ča dela, se sprejme takoj. Pred-
nost imajo vojaščinke prosti in
kavcije zmožni. Natančnejši po-
datki se dobe v upravi lista. 1512

Minoritska klet v Ptuj, odliko-
vana s pohvalno oceno na o-
blastni vinski letošnji razstavi
v Ptuj, nudi večjo količino no-
vega vina, izvrstnega in prist-
nega, po ceni. 1519

Mala posestva do 40.000 Din —
prednost okolica Maribora, išče
več resnih ponudnikov. Prija-
ve brezplačno sprejema »Mar-
stanc, Maribor, Koroška c. 10.
1516

Prodaj posestvo, tik glavne ce-
ste, 5 minut od farne cerkve Sv.
Peter na Medv. selu, 10 minut
od kolodvora Mestinje. Hiša zi-
dana z opeko krita, popolnoma
prenovljena, s tremi krasnimi,
velikimi sobami. Kuhinja, ve-
ža in dve kleti. Pripravno za
gostilno ali za vsakega obrtni-
ka in trgovca. Zraven je
hlev za vso gospodarsko potre-
bo. Cena 40.000 Din. Maks Re-
goršek, Šmarje pri Jelšah. 1520

Pozor! Naznamim vsem svojim
odjemalcem, da izmenjavam
vsakovrstno žito za moko, in si-
cer od 100 kg čistega zrnja 72
odstotkov moke ter otrobi in se
plača samo 10 Din. Se priporo-
ča Lah, umetni mlin, Zgoranja
Polskava. 1498

Sv. Anton v Slov. gor. Precej se govori po celi župniji in tudi okolici o nameravanem zidanju Društvenega doma. Da bodo pa vsi na jasnem, hočemo tukaj podati javno n kratko izčrpano poročilo o predpripravi, podatki pa v vpo- gled tudi naše težkoče nasprotnosti in nenaklonjenosti.

Leta 1925 je po celi župniji neki naš merodajen čini- telj pobiral stavbeni les in drugi material za Društveni dom. »Novice v slikah«, priloga »Slovenskega Gospodarja«, so v neki številki lanskega leta prinesle sliko pečnice, kjer se je žgala opeka za naš Društveni dom. Orlovski odsek je istega leta priredil veliko efektno loterijo v prid zgradbi Društvenega doma, od katere je ostal povoljen gmotni uspeh. Tekočega leta se je sestavil gradbeni odbor, katerega poizrtvovalni odborniki in drugi fantje in močje so naprosili po župniji stavbeni les, kateri je sedaj že stesan.

S tem smo z veseljem gledali v bodočnost, dokler ni prišlo eno razočaranje za drugim. Dotičnemu gospodu bi morali opeko plačati še dražje kakor je v drugih opekarnah, dasiravno je slabše kakovosti in po večini iz nabranih milodarov za Društveni dom. Mi to opeko prepuščamo in jo dotični lahko porabi v svoj prid.

Pri prvi seji se je tudi stavil predlog, da se zraven postavi tudi potrebna mežnarija. Mi uvidimo, da je to v resnici potrebno, vendar pa gradbeni odbor žalibog tega ne more prevzeti nase, ker imamo premalo denarnih sredstev. Proti temu sedaj rijejo oni ljudje, kateri niso v času naše loterije upali prodati ne ene srečke, kateri v času predpriprav niso upali žrtvovati pol urice prostovoljnega dela. Dasiravno gradbeni odbor to nasprotstvo iz lastnih vrst neizmerno boli, vendar odločno vstrajamo na tem, da si postavimo Društveni dom. Uvidevši, da imamo na svoji strani lepo vrsto poštenih mladeničev, mladih mož in sivo- lasih gospodarjev, kateri so nam darovali stavbeni les, tem ključem priručni Bog plačaj in jih prosimo, da nam ostanejo naprej naklonjeni in potem čez eno leto na veselo svidenje v našem novem Društvenem domu. — Tajnik gradbenega odbora.

Veržej. Obrtniki trga Veržej so ob priliki svoje prireditve poklonili 468,20 Din v prid revnim šolarjem šole Veržej, za kar se v imenu revnih učencev prisrčno zahvaljujem. Šolski upravitelj.

Skoplje. Prosim, g. urednik, če bi blagovolili priobčiti teh par vrstic v Vašem cenj. listu: Dragi »Slovenski Gospodar! Zelo težko te pričakujemo, predno po dolgem potovanju prirošaš v našo sredino, ker nam zmiraj prinašaš raznih novic iz naših domačih krajev, katere smo pred kratkim zapustili. Najlepše pozdrave pošiljajo vsem slovenskim fantom in dekletom slovenski fantje-orožniki, čuvarji našega juga: K. Hojnik, F. Vesel, M. Mlinarič, L. Škorjanc, F. Lečnik, J. Korenič, J. Fekonja, F. Ambrož, J. Verovšek, J. Škundrič, B. Merc, F. Žvegljč in J. Centrih, vsi v Skoplju; Atif B. Čehič.

Organistovske zadeve.

Važno za organiste! Nekdo je vprašal pri tajništvu organistovskega društva, ali se harmonij ali klavir sme organistu sodnijsko prodati. Tajnik se je o tem informiral pri merodajnih oblastih in zvedel, da se klavir ali harmonij posmatra kot »fundus instruktus«, torej za izvrševanje organistovske službe neobhodno potreben predmet in se isti imejtelju ne sme prisilno prodati. V slučaju, če bi sodni sluga vkljub temu klavir ali harmonij zarubil, mora prizadeleti takoj pri tozadevnem sodišču napraviti ugovor. Če pa ima dva instrumenta, n. pr. harmonij in klavir, potem obdrži samo enega. To pa velja samo za poklicne organiste, kateri so v službah. V drugih slučajih se pa smatra instrument za prost in se lahko zarubi. — F. K.

Delovanje ptujskega okrajnega zastopa.

Vsaka korporacija mora ob koncu leta polagati račun o svojem delovanju. Ker je okrajni zastop tudi korporacija, ki ima oskrbovati in upravljati okrajne potrebe, je pravična zahteva, da se njeno delovanje pregleda, kritizira, pohvali, kar je dobrega, graja, kar je slabega, ter nasvetuje. Za to razsojo nam služijo najboljše proračuni in računski sklepi, iz katerih prinesemo izvlečke v skupnem poročilu. Sedaj prinašamo poročilo iz ptujskega okraja, želeli pa je, da tudi drugi okraj sledijo, da si na ta način napravimo pravo sliko o resničnem položaju, zlasti pa radi tega, ker že okrajni zastopi od prevrata sem nimajo pravega izvoljenega zastopstva, ampak so pod vodstvom gerentov, katerim je dodeljen sosvet.

Ptujski okrajni zastop je bil dolgo časa v nemških rokah, načelnik je bil znani Ornig. Prevrat je prinesel kakor drugod tudi tu spremembo in okrajni zastop je prišel v slovenske roke, ko je bil imenovan vladni komisar v osebi g. Mihaela Brenčič iz Spuhlje. Sosvet obstoja iz devetih oseb, uglednih in izkušenih mož cellega okraja. Vsako leto ima ta sosvet več sej, v katerih se sklepa o okrajnih potrebah in namerah.

Dohodke za okrajne potrebe tvorijo lastni dohodki, ki pa so zelo pičli, za to pobira okrajni zastop okrajne doklade. Davčna podlaga za lansko leto je znašala sledeče vrste davkov: hišna najmarina 93.439 Din, hišna razredarina Din 29.561, pridobnina po II. poglavju 15.363 Din, obča pridobnina 37.367 Din, zemljarina 192.107 Din, krošnarina 110 D rentnina 2085 Din, skupaj tedaj 370.036 Din. V letu 1926 je okrajni zastop pobiral okrajne doklade in sicer 100% na hišno najmarino, 200% na pridobnino po II. poglavju ter 400% od drugih davkov, tako da je prejel skupaj letno na dokladah svoto 1.165.633 Din. Za leto 1927 so se doklade v smislu čl. 82 finančnega zakona 1927-1928 znižale na hišno najmarino na 25% in na pridobnino po II. poglavju tudi na 25%, med tem ko so na druge doklade znižale kot 1. 1925 400% ter je prihod na dokladah proračunjen na 1.057.882 Din, torej za 100.000 Din manj kot v prejšnjem letu.

Za samo vzdrževanje okrajnih cest je izdal okrajni zastop leta 1925 na podlagi cestnega računskega sklepa po 787.284 Din. Ker pobira država deželne in druge doklade, bi morala po obveznosti iz obstoječih zakonov prispevati k vzdrževanju 50%, torej najmanj svoto 390.000 Din, prispevala pa je komaj 64.076 Din, okrajni zastop pa je v svojem proračunu za leto 1926 računal vsaj z zneskom po 250 tisoč Din. To je velik izpadek na dohodkih ter je vzrok, da se ceste ne vzdržujejo v redu tako, da bi bile brezhibne za vsakojaki promet. Okrajni zastop gradi nove ceste, ker mora izpolniti obveze iz predvojne Ornigove dobe, to je zgraditi one cestne zveze, ki so nujno potrebne in se že čaka na izpolnitev več kot 30 let. Na ta račun izda vsako leto od 50.000 do 100.000 D. Od leta 1918 do danes je dovršil te-le cestne zveze: Moškanjci—Zagojčiči—Muretinci—Borlski most, Spuhlja—Podvinci, Rogoznica—Brstje—Spuhlja, Sv. Bolfenk—Trnovška vas, Šikole—Sesterže—Mostečno in Župečja vas—St. Lovrenc kolodvor (v zvezi na znano vojaško taborišče Strnišče). Tri leta že gradi prevažno okrajno cesto po Dravinjski dolini od St. Vida proti Majšpergu, kjer dosedaj sploh ni bilo dobre ceste. Največ razhodkov pade torej na ceste. Ptujski okraj ima torej 278 km okrajnih cest ter je preprežen z njimi na vse strani. Noben okraj nima toliko okrajnih cest in teh menda tudi ni drugi bolj potreben kot ptujski, ki je eden največjih okrajev v Sloveniji. Ta okraj nima nobene državne ceste in mora vse vzdrževati iz svojih lastnih sredstev. Drava deli okraj na desni in

levi breg. Dotoki Dravi sta reki Pesnica in Dravinja. Prehod preko teh rek tvorijo večji in manjši mostovi. Ptujski okraj ima čez Dravo dva v svoji lasti in sicer enega lesenega pri Ptuju, drugega pri Borlu; prvi se sicer vzdržuje z mostovino, vendar še okraj doplača vsako leto do 90.000 D za popravilo, ker je bil prej most zanemarljen in zahteva sedaj večje investicije. Ogromno število mostov, zidanih in lesenih, betonskih in drugih propustov dokazuje, da je v okraju dosti rek in potokov, pa tudi veliko število hudournikov. Okrajni zastop mora vzdrževati 84 zidanih ali betonskih mostov, 48 lesenih mostov, 279 betonskih ali zidanih propustov ter dva lesena propusta. Lahko si je tedaj misliti, da morebitne poplave napravijo na teh zgradbah lahko katastrofalne posledice in ogromno škodo. Takšne poplave so bile v zadnjih letih dvakrat in te so povzročile samo na okrajnih cestah in mostovih nad poldrugi milijon dinarjev škode. Poškodbe je bilo seveda čimprej popraviti, da je bil promet mogoč in ni nastal zastoj. Mesto da bi država takim okrajem pomagala, je dala le samo prazne obljube. Ptujskemu okraju je obljubila (pod ministrom Uzunovičem) pol milijona dinarjev podpore, a teh okraj ni videl. Na račun popravila teh vremenskih poškodb so seveda trpele druge okrajne ceste, ker se niso mogle v redu vzdrževati. Pod vtisom visokih izdatkov poplave so morali stopiti v ozadje vsi večji izdatki za nove cestne zgradbe, za kulturne potrebe itd. Kajti okrajnih doklad tudi ni bilo mogoče zvišati, saj že itak tarejo davkoplačevalca visoke davčne dajatve, drugih dohodkov pa ni. Ni preostalo drugega, kakor štediti in zapostaviti sicer silne kulturne potrebe okraja.

Okrajni zastop je izkazal koncem leta 1926 na premoženju svoto 620.000 Din. Okrajni zastop poseduje namreč 12 lastnih prodnih jam, dva kamnoloma, borlsko mitnico, zavrčki brod, smrekove in vrbove nasade v izčrpanih prodnih jamah ter lastno veliko zidano skladišče.

Iz postavk med izdatki je razvidno, da okrajni zastop zelo podpira šolski pouk, daje štipendije in podpore ubogim učencem, prispeva k vzdrževanju meščanske šole, vodi strokovni pouk v sadjarstvu in vinarstvu po okraju, prireja kmetijske gospodinjske tečaje itd. Za sirotinsko oskrbo izdaja tudi večje svote ter je s svojim prispevkom omogočil, da se je otvorila druga hiralnica v okraju in ta je v Muretincih. Za živinorejo žrtvuje znatne svote ter bi živinoreja bila v najlepšem napredku, da je ni mokratno leto 1925 udarilo tako silno, ko so nastopile razne bolezni pri živini. Okrajni zastop podpira svoje občine, ki jih je 79, z denarnimi podporami in načrti, ker vodi nadzorstvo nad občinskim gospodarstvom. Podpira se tudi obrt, zlasti trgovske in obrtne nadaljevalne šole, dalje strokovna predavanja in Glasbeno matico. Iz sklepa zadnje seje sosveta je doznati, da se v Ptuju otvori državna pletarska šola za košarstvo, seveda zopet s podporo okrajnega zastopa.

Če sedaj pregledamo gornje podatke in si napravimo splošen pregled, moramo ugotoviti, da je ptujski okrajni zastop v svojem delokrogu dobrobiten in napreden, da so mu na srcu vse okrajne potrebe brez ozira na levo ali desno. Kjer more, pomaga, če so nedostatk in pritožbe jih hoče odpraviti, hoče pa v splošnem vzdržati se vsaj na tisti stopnji, kakor je bil pred vojno, ko ga je vodila nemška roka. V zadnjih dveh letih se je zelo zavzel za pospeševanje vinogradništva in sadjarstva. S pomočjo okrajnega zastopa se je priredila v lanskem letu lepo uspela okrajna sadna razstava, v mesecu januarju tega leta pa ena največjih prireditvev v tem obsegu, to je prva oblastna vinska razstava, združena z vinskim sejmom. Vršijo pa se priprave že za II. oblastno vinsko razstavo, ki se bo vršila v januarju prihodnjega leta.

Ako okrajni zastop ptujski v tem pravcu — brez pri- mešanja politike — deluje naprej, se bo okraj dvignil in napredoval še bolj kakor je doslej. Mi to želimo!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor.

V lastni novoizgrajeni palači, Aleksandrova cesta 8, pred trdnjakiške cerkvijo.

Izvršila vse bančne posle najkvalitetneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižico in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Cunje,

staro železo, baker, medenino, svinec, cink, papir, glaževino, kosti in krojaške odpadke kupim in plačam najbolješe.

Dravska A. Arbeiter, Maribor, ulica 15.

Iščem stalne nabiralce

1025 in nakupovalce.

Pozor!

Priporočam svojo veliko zalogo v galanteriji, igračah kakor domačo in kuhinjsko orodje za najnižje cene. Priložnost: Papuče za otroke od Din 10.—, za dame od Din 22.—, za gospode od Din 25.— naprej; 3 par. ženskih nogavic za 20.— Din kakor tudi vsako drugo vrsto. Pri nakupu od 100 Din nudim 5% popust. JOSIP MLINARIČ, MARIBOR, GLAVNI TRG 17 1447

CIRILOVA KNJIŽNICA

OBSEGA SEDAJ SLEDEČE ZVEZKE:

1. Dr. Karl Capuder: Naša država (razprodano).
2. Dr. Leopold Léonard: Jugoslovanski Piemont, Din 7.—.
3. Dr. Leopold Léonard: Slovenska žena v dobi narodnega preporoda, Din 10.—.
4. Moj stric in moj župnik, Din 4.—.
5. G. J. Whyte Melville: Gladiatorji, I. del, Din 8.—.
6. — II. del, Din 10.—.
7. H. G. Wells: Zgodba o nevidnem človeku, Din 7.—.
8. B. Orczy: Dušica, I. del, Din 16.—.
9. — II. del, Din 25.—, III. del Din 32.—.
10. A. Conan Doyle: V bližnji puščavi, Din 12.—.
11. Arnold Bennett: Živ pokopan, Din 8.—.
12. E. R. Burroughs: Džungla, I. del, Din 18.—.
13. — II. del, Din 14.—.
14. Elza Lešnik: »Sumi, šumi Drava...«, Din 5.—.
15. Matija Ljubša: Slovenske gorice, (razprodano).
16. Erckmann—Chatrain: Zgodbe napoleonskega vojaša, Din 12.—.
17. Antonio Fogazzaro: Mali svet naših očetov, Din 12.—.
18. Anton Kosi: Iz otroških let, Din 8.—.
19. Dr. J. Jeraj: Kadar rože cveto, Din 8.50.
20. J. F. Cooper: Zadnji Mohikanec, Din 11.—.
21. Pavel Keller: Dom. Broš, Din 22.—, vez, Din 55.—.
22. Gabriel Majcen: Kratka zgodovina Maribora, Din 10.—.

Vse na agitacijo za „Slov. Gospodarja“!

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z nemojemo zavezo

Cankarjeva ulica števil. 4

poleg daykarije (poprej pri „Belem volu“), kjer je najbolj varno naložen in najugodnejše obrestuje

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama

Posojila po najnižji obrestni meri

1165

Ustanovljena leta 1859

Klobučarna Lambert Chiba Celje, Kralja Petra cesta 14

Trgovina klobukov in klobučarskih izdelkov Prevzema vsake vrste popravila po najnižji dnevni ceni! — Točna in solidna postrežba!

NA NOVO!

NA NOVO!

Na novo otvorjena trgovina pletenin

Zenko Hribar Celje, Slomškov trg 1 (pri farni cerkvi)

priporoča cenj. občinstvu svojo veliko tovarniško zalogo pletenih izdelkov, kot: nogavice, rokavice, pleteno perilo, športne telovnike vseh vrst i. t. d. po dnevni konkurenčni ceni.

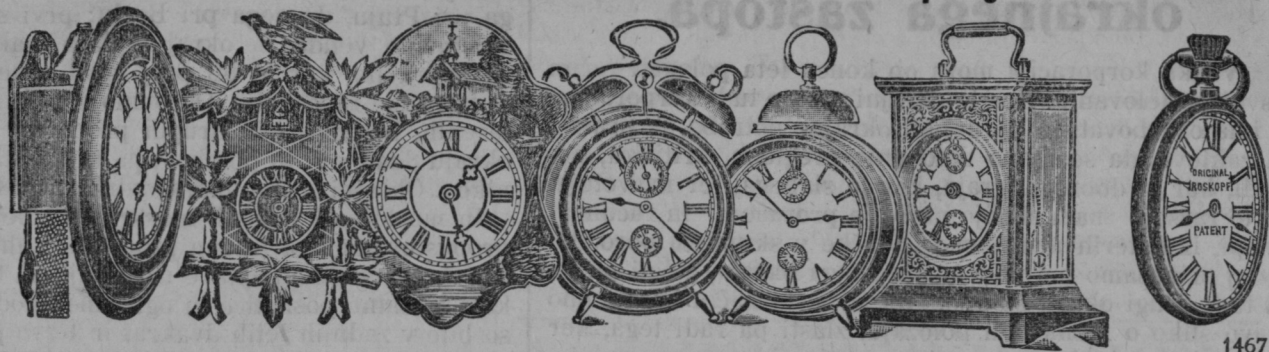
POSTREŽBA PRVOVRSTNA!

NA DEBELO

1050

NA DROBNO

Kje kupujete ure, zlatnine, srebrnine in optične predmete najboljše in najceneje? Samo pri urarju F. KNESER, prej Kiffmann, Maribor, Aleksandrova c. 27 pri glavnem kolodvoru

POROCNI PRSTANI	STENSKA URA	URA-KUKAVICA	STENSKA URA	BUDILKA	BUDILKA	BUDILKA	ŽEPNE URE od
iz 6 kar. zlata Din 90	bije	2 uteža, lepo izdelana Din 350	2 uteža, lije ure, lepo izdelana Din 150	2 zvona, 1a Din 80, z radium Din 90	dober stroj Din 70, l.kval. Din 80, z radium Din 90	l. kval. zelo lepo izdelana z zvonom Din 150, z godbo Din 210	1467 Din 70 naprej!
iz 14 „ „ „ 150	ure . . . Din 160						Srebrne ure od
iz srebra „ „ 20	ista ura še z budicem Din 250						Din 250 naprej
iz duble zlata „ „ 20							1. t. d.

Za vsako uro jamčim pismeno!

DOL

obvezo in glejte nove cene čevljev:

iz teletine moški	152.—	Din
iz kravine moški podkovani	154.—	Din
iz boksa moški	175.—	Din
Gorski (gojzeri)	180.—	Din
iz teletine ženski	152.—	Din
iz boksa ženski	175.—	Din
iz ševreta ženski polčevlji	169.—	Din
iz laka ženski polčevlji	189.—	Din
iz ovčine otročji	30.—	Din
iz teletine otročji	41.—	Din
iz boksa otročji	54.—	Din

Naročite takoj čevlje! Pišite takoj po cenik z več 1000 slikami. INDUSTRIJA ČEVLJEV IN VELETRGOVINA R. STERMECKI, CELJE št. 24. — — — Kar ne ugaja se zamenja ali vrne denar. 232

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Stolna ulica 6 r. z. o. z. Stolna ulica 6

Obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 6% na trimesečno odpoved po 8%

Platno za rjuhe in vso drugo manufakturo dobite najceneje pri
L. TRPIŇU, MARIBOR
1083 17 GLAVNI TRG 17

SUKNO, kakor vse drugo zimsko in letno manufakturno blago, kupite najceneje pri „**Solncu**“
Oglejte se pred nakupom veliko zalogo, in prepričali se boste, da je blago trpežno in cena nizka. Za obilen obisk se priporoča

ALOJZIJ DROFENIK
Celje, Glavni trg 9

1394

IZŠLA JE

BLASNIKOVA
VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1928, ki ima 366 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevani in je še danes najbolj obratjan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

„VELIKA PRATIKA“ je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri 1365

J. Blasnika naslednikov
tiskarna in litografski zavod
LJUBLJANA, BREG STEV. 12

Agitirajte za „Naš dom“

Hočete se temeljito rešiti
protina in revmatizma

Po celem svetu se je razširila vest, da se je iznašlo novo sredstvo proti revmatizmu, protinu in išiasu. Te strašne bolezni se ugnezdiijo kakor v siromašni hiši delavca, tako tudi v sijajni palači bogataša; one iščejo svoje žrtve povsod ter pridejo nepričakovano. Kdo jih ne pozna . . . ako ne iz lastne izkušnje tedaj pa od pritožb svojih bližnjih. Znano je koliko muk mora bolnik pretrpeti pri revmatizmu in kake nevarne posledice lahko nastanejo iz tega. Bolečine se vsaki dan pomnožujejo, na raznih mestih se pojavljajo otekline v sklepih, roke in noge ohrome tako, da se dostikrat že na obeh vidi ta bolezen. Mnogo je sredstev, ki to bolezen odstranjujejo. Znameniti zdravniki so se ljubosumno bavili s tem, da to bolezen popolnoma uničijo, ter so našli pot do zdravja v lahko izvedljivem domačem pitju, ki reši vendar enkrat siromašne bolnike te mučne bolezni.

Dam Vam priliko, da se o tem prepričate, ker vsakemu, ki mi radi tega piše pošljemo popolnoma brezplačno eno poučno razpravo in majhen poizkus. Ta način zdravljenja ima tisoče in tisoče privrženecov, priključite se tudi Vi ker boste zadovoljni in iznenađeni z uspehom. 1500

August Märzke, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalerstr. Nr. 5. Abt. 316

Svojo veliko izbrlo
damskih klobukov
priporoča ponajnižji cen

Mary Smolnik
modistinja
Celje, Palača
Prve hrvatske
štedionice.

1024

Kovači pozor

Angleški koks, ostroviski premog, bukovo ogelje se kupi najceneje v glavni zalogi veletrgovine z železnino Hans Andraschitz, Maribor, Vodnikov trg. 1417

Vinogradsko posestvo z velikim sadonosnikom in poljem, tri hiše, ob okrajni cesti, blizu farne cerkve, na prodaj. Pojasnila daje Kramberger v Mariboru, Grajski trg 2. 1458

Brzjavne droge od 7 do 12 m dolge, 14 do 19 cm na vrhu debele, borove, kupim do konca januarja 1928; dalje orehov, javorjev, jelšev, hrastov, okrogel les, hrastove železniške prage, Pošljite obvezne ponudbe na Rudolf Dergan, Laško. 1429

Franc Kolleritsch

v Apačah

je otvoril svojo na novo zgrajeno trgovino ter pričel ob tej priliki s prodajo po zelo nizkih brezkonkurenčnih cenah

1469

Pohištvo, posteljina, preproge, linoleum, zastori, vložki, matrice, posteljne in namizne odeje, platno, perje, žima, pohištvena tkanina (blago), gradl za matrace, vse po zelo nizkih cenah

KARL PREIS

zaloge pohištva združenih mizararskih mojstrov. 1392

Maribor, Gosposka ulica 20.

Instirane cenike gratis.

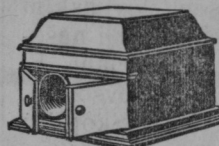
Krekova posojilnica v Mariboru

reg. zadr. z neomej. zav.

Meljska cesta 10

779

aprejema vloge po najugodnejših obrestih, vezane vloge obrestuje po dogovoru, posojila daje proti sigurnemu dvakratnemu osebnemu poročstvu in na vknjižbo. Sanišljeniki, nalagajmo svoje prihranke le v svojih hranilnicah, ki nam nudijo najboljšo varnost.

Violine od 95.— Din, gramofoni od 345.— Din, ročne harmonike od 85.— Din, mandoline od 138.— Din, citre od 192.— Din, gitare od 207.— Din, lesena in pločevinasta pibala, tam-

burice i. t. d. v prvovrstni kvaliteti, po izredno nizkih cenah, direktno s tovarniškega skladišča 8 dni na ogle d. — Instrument, ki Vam ne bi ugajal, vzamemo nazaj.

VELIKI ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ.

Zahtevajte ga takoj od trdke: Skladišče 1503

Meinel & Herold Maribor, št. 106
Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

Kilni pasovi (Bruchbänder)

tudi za najhujše kile, gumi nogavice za krčne žile, bergel, trebušne obveze proti različnim boleznim, umetne roke in noge, različne aparate proti telesnim poškodbam, suspenzorije, podlage za ploske noge itd. izdeluje od navadne do najfinejše vrste strogo solidno in trpežno, po najnižjih cenah

IVAN FRIC, bandažist in rokavičar,

975 Celje, Slomškov trg 4 (za farno cerkvijo).

Kupujem stalno **kostanьев taninski les** proti takojšnjemu plačilu 1450

Ernest Marinc, Celje, Zrinskega ulica 4

PLETENE JOVICE

sveterje, kapice i. t. d. dobite najboljše in najcenejše tam kjer jih delajo doma, in to je V PLETARNI M. VEZJAK

MARIBOR, VETRINSKA ULICA 17 1247

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarnem zavodu, ki obstoji že 64 let

Celjska mestna hranilnica
v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Za hranilne vloge jamči še mesto Celje z vsem premoženjem in vso davčno močjo

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarja nedo- letnih, ki ga vlagajo so- dišča, ter naložbam cer- kvenega in obč. denarja, posveča posebno pažnjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. Vse prošnje rešuje brezplačno.

786